Pääministerit sopivat Canadan perustuslain kotiuttamisesta

VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina — Perustettu vuonna 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 104 — Vol. XLVIII vuosikerta   SUDBURY, ONTARIO   Torstaina, syysk. 3 p. 1964   Thursday, Sept. 3, 1964

Charlottetown, Prince Edward Island. — Eilen kävi täällä kaksi ja puoli tuntia kestäneen liittohallituksen ja maakuntahallituksien pääministerien neuvonpidon jälkeen todennäköisesti ilmeiseksi, että Canadalla tulee ehkä vuoden kuluttua, ellei aikaisemminkin, olemaan itsellään oikeus tehdä muutoksia perustuslakiinsa.

Tällaiseen periaatteelliseen sovintoon päästiin pääministerien konferenssissa, joka oli kutsuttu eilen alkavaksi samassa huoneessa, missä jokseenkin päivälleen 100 vuotta sitten luotiin pohja Canadan liittovaltion muodostamiselle.

Pääministeri Pearson ilmoitti istunnon pitämisen jälkeen, että Canadan 10 maakunnan pääministerit olivat suostuneet siihen, että liittohallituksen oikeusministeri Guy Favreau ja maakuntien oikeusministerit kokoontuvat mahdollisimman aikaisin keskustelemaan siitä mitä muutoksia olisi tehtävä Canadan perustuslakiin.

He hyväksyivät, että näiden oikeusministerien tulisi ottaa työohjeekseen vuonna 1961 ehdotettu luonnos perustuslakimuutokseksi.

Mr. Pearson sanoi suljetun pääministerien konferenssi-istunnon jälkeen sanomalehtimiehille, että liittohallituksen oikeusministeri Favreau lähestyy maakuntien oikeusministereitä viikon tai kahden kuluessa järjestääkseen heidän kanssaan neuvonpidon asiasta.

Pääministeri oli toivorikas siitä, että maakuntahallituksien oikeusministerit voisivat suorittaa tehtävänsä tämän asian yhteydessä siihen mennessä että asiasta voitaisiin keskustella lähemmin liittohallituksen ja maakuntahallituksien konferenssissa Ottawassa lokakuun 12—14 päivinä sen jälkeen kun Britannian kuningatar on vieraillut Canadan pääkaupungissa.

Lyhyessä konferenssin jälkeen annetussa kommunikeassa sanottiin:

"Pääministerit ovat vakuuttaneet olevansa yksimielisiä siitä, että olisi viipymättä kotiutettava British North America-laki (Canadan perustuslaki). Tämän saavuttamiseksi he ovat päättäneet suorittaa toimenpiteet Canadan perustuslain muuttamiseksi vuoden 1961 perustuslakikonferenssin laatiman luonnoksen mukaisesti, minkä he ovat hyväksyneet periaatteessa. Liittohallituksen ja maakuntahallituksien oikeusministerit kokoontuvat piakkoin esittääkseen muutosehdotuksia v. 1961 konferenssin luonnokseen ja ilmoittaakseen päätöksistään pääministerille ja maakuntien pääministereille."

Canadan parlamentin valtuudet perustuslain muuttamiseen rajoittuvat sen 91:een kohtaan, missä määritellään yksinomaan liittoparlamentin valtuudet. Nämä valtuudet annettiin parlamentille Britannian parlamentin taholta vuonna 1949.

Kaikkia muita suhteita koskevissa asioissa Canadan parlamentin on vieläkin saatava valtuudet Westministeriltä. (Britannian parlamentilta) kaikkien Canadan maakuntien suostuessa sellaisiin muutoksiin.

Vielä on olemassa erimielisyyttä esimerkiksi Ontarion, Quebecin ja Manitoban taholta siitä josko liittoparlamentilla tulisi olla yksinoikeus — maakuntien lainlaatijakuntien mielipidettä kysymättä — tehdä uusia järjestelyjä liittoparlamentin edustajajaossa.

Ottawasta kolmas versio YK:lle suunniteltavista rauhanvoimista

Tiellä on kuitenkin vielä suuria erimielisyyksiä; Neuvostoliiton ja Suomen taholta arvosteluja

Ottawa. — Liittohallitus ehdottaa nyt kolmatta versiota siitä, että tulevan syksyn aikana, todennäköisesti marraskuussa kokoontuvan YK:n yleiskokouksen edellä, pidettäisiin Canadassa erikoiskonferenssi, missä suunniteltaisiin "rauhanvoimia" YK:n mahdolliseen käyttöön.

Ensiksi ehdotettiin Ottawasta tätä tarkoitusta varten kutsuttavaksi Alankomaiden, Pohjoismaiden ja Canadan konferenssin, mutta siitä oli luovuttava Pohjoismaiden kieltäytyessä osallistumasta kokoukseen.

Toiseksi ehdotettiin laajempaa, ehkä kolmenkymmenen maan konferenssia, mutta nyt tiedoitettiin, että sellaista konferenssia pidetään "liian suurena" ja sen vuoksi esitetään YK:n yleiskokouksen jäsenmaita edustavaa hieman pienempää konferenssia johon kutsuttaisiin edellämainitun viiden Länsi-Euroopan maan lisäksi myös Brasilian, Irlannin, Jugoslavian, Nigerian, Intian, Pakistanin ja Malesian edustajat.

Irlanti ei ole NATO-liiton jäsen. Jugoslavia on kansandemokratia, muttei jossain canadalaisessa mielessä neuvostoblokin jäsen. Brasilia on Latinalaisen Amerikan suurin valta ja Nigeria Afrikan.

Intia, Pakistan ja Malesia ovat Britannian kansojenyhteisön jäsenmaita, samoin kuin Nigeria Afrikassa. Suunnitelman kannattajat eivät kuitenkaan pidä näitä seikkoja ratkaisevina kun on kysymyksessä YKn kannattaminen sotilaallisella yhteistoiminnalla.

Vielä odotetaan lähetettävän kutsut 20—30 maalle, joilla on kokemusta YKn avustamisessa rauhansäilytystarkoituksissa. Tästä huolimatta Canadan ulkoministeriön uskotaan olevan sitä mieltä, että parhaat tulokset voitaisiin saada jos vain noin tusinan verran maita osallistuisi suunniteltuun neuvonpitoon, missä päätettäisiin lopullisista toimenpiteistä.

Pääministeri Pearson ehdotti äskettäin Carletonin yliopistolla pitämässään puheessa, että tarkoituksena tulisi olla YKn palvelukseen valmiiden eri maiden joukkojen erikoisharjoittaminen ja näiden joukkojen läheisen yhteistoiminnan aikaansaaminen.

Pääministeri tähdensi että hänen ehdotuksensa tarkoituksena ei ole muodostaa pysyväistä YKn rauhansäilytysjoukkoa, vaan valmentaa eri maiden joukkoja siltä varalta, että niitä voitaisiin kutsua YKn palvelukseen.

Hallituksen alkuperäisenä tarkoituksena oli kutsua neuvonpitoon vain ne maat, jotka ovat jo varustaneet joukkoja YKn palvelukseen tai ovat ilmaisseet valmeutensa tehdä siten. Nämä maat ovat Canadan lisäksi Alankomaat, Ruotsi, Tanska, Norja ja Suomi.

Canada joutui kuitenkin muuttamaan suunnitelmaansa ehkä siitä syystä, että kaikki mainitut maat paitsi Ruotsi ja Suomi ovat NATO-liiton jäseniä. Tarkkailijain käsityksen mukaan valitus tämän johdosta tuli Suomen taholta, missä ehkä kieltäydyttiin osallistumasta sellaiseen neuvonpitoon ellei siihen osallistu suurempi luku muita maita.

Myös neuvostoliittolaisella taholla arvosteltiin canadalaisia aikeita ja sanottiin, että näyttää vähän kummalliselta kun on tarkoituksena kutsua suunniteltuihin neuvonpitoihin enemmän NATO-maita kuin ulkopuolella sen jäsenyyden olevia.

Edelleen YKn virkailijat, joiden joukossa myös pääsihteeri U Thant, kohottivat kulmakarvojaan sen johdosta, että oli suunniteltu pientä konferenssia, joka koostuisi pääasiallisesti länsimaista, käsittelemään

(Jatkuu sivulla 3)

N-liiton edustaja YKn T-neuvoston puheenjohtajaksi

United Nations. — Neuvostoliittolainen edustaja astui YKn Turvallisuusneuvoston puheenjohtajan paikalle tiistaina. Turvallisuusneuvoston jäsenmaat, joita on 11, pääsevät kukin vuorollaan kuukaudeksi puheenjohtajapaikalle YKn peruskirjan mukaisesti. Neuvostoliiton vuoro on tämän kuukauden aikana.

Heti Neuvostoliiton suurlähettiläs Platon D. Morozovin astuessa puheenjohtajan paikalle Kyproksen suurlähettiläs Zenon Rossides esitti kirjeen, missä syytettiin, että turkkilaiset lentokoneet olivat lentäneet Kyproksen ilmatilassa viime lauantaina, sunnuntaina ja maanantaina.

Kyproksen taholta ei kuitenkaan pyydetty ylimääräistä Turvallisuusneuvoston istuntoa, vaan ilmoitettiin, että Kypros säilyttää itselleen oikeuden vaatia ylimääräistä ja hetikohtaisesti pidettävää istuntoa pakottaakseen Turkki kunnioittamaan YKn peruskirjaa.

Neekerilapsia pääsi valkoihoisten kanssa kansakouluun

Biloxi, Miss. — Rotuerottelumuurit murtuivat vähän tässä Yhdysvaltain osavaltiossa tällä viikolla kun kaksi neekerilasta käveli rauhallisesti Gorenflon alkeiskouluun tässä rannikkokaupungissa.

Biloxin koulujeen johtaja R. D. Brown ilmoitti, että valkoihoiset opiskelijat olivat suurelta osaltaan kieltäytyneet kiinnittämästä mitään erikoista huomiota kun kaksi niistä seitsemästä neekerilapsesta, jotka olivat kirjoittautuneet nyt alkaneelle lukukaudelle, saapui koululle.

VIIME TIEDOT

Ottawa. — Työministeri MacEachen on ilmoittanut, että Toronton englanninkielisten päivälehtien kirjaltajat tulevat olemaan oikeutettuja nauttimaan työttömyysvakuutuksesta sen jälkeen kun on todettu, että kysymyksessäolevien lehtien palveluksessa on riittävä määrä työvoimaa kirjaltajaosastolla.

Geneve. — Umpikujaan ajautuneessa Geneven aseistariisumiskonferenssissa on hyväksytty päätös, minkä mukaisesti konferenssi keskeyttää istuntonsa syyskuun 17 pnä alkaakseen ne uudellen jonain aikana ensi vuonna. Puheenjohtajamaat Neuvostoliitto ja Yhdysvallat ilmoittavat istuntojen uudelleen alkamisesta sen jälkeen kun YKn yleiskokous päättää aseistariisumiskeskustelunsa, mahdollisesti ensi helmikuussa.

Ottawa. — Siirtolaisuusministeri Rene Tremblay ilmoitti eilen, että ministeriö ei jatka laittomasti maahan tulleiden kiinalaisten amnestia-aikaa.

Montreal. — Eilen pidätettiin poliisivoimien toimesta viides niistä miehistä, joita syytetään osallistumisesta erään montrealilaisen asefirman ryöstöyritykseen, minkä yhteydessä ammuttiin kuoliaaksi kaksi firman palveluksessa olevaa henkilöä.

Vasemmistolaisen valitseminen Chilen presidentiksi elävä mahdollisuus

Kuubalaiset poliittiset piirit ja lehdistö ennustavat valitsemista huomisissa vaaleissa

Havanna. — Kuuban hallituspiireissä ennustettiin tiistaina, että vasemmistolaisten aineksien kannattama Salvador Allende valitaan Chilen uudeksi presidentiksi huomenna ellei tapahdu vallankaappausta tai petosta vaalien toimittamisessa.

Poliittisissa piireissä tähdennettiin, että Chilen presidentinvaalit muodostuvat ratkaisevaksi kokeeksi siitä josko marxilaismieliset ainekset voivat saavuttaa poliittisen vallan Chilessä parlamentaarisin keinoin tai olisiko heidän turvauduttava voimakeinoihin.

Jotkut kuubalaiset ovat sitä mieltä, että jos Allende joutuu häviölle huomenna pidettävissä vaaleissa, niin silloin loppuisi kaikki mahdollisuudet siitä, että Latinalaisessa Amerikassa saavutettaisiin minkäänlaisia yhteiskunnallisia muutoksia rauhanomaisin keinoin.

56 vuoden ikäistä Allendea, joka on myötämielinen Fidel Castron johtamalle Kuuban hallitukselle, on vastassa senaattori Eduard Frei, joka tunnetaan länsimielisten katsantokantoja omaavana.

Jos Allende, joka on kansanrintaman (FRAP) ehdokas, voittaisi, niin hän tulisi olemaan ensimmäinen marxilaismielinen pääsemään valtaan vaalien kautta Latinalaisessa Amerikassa.

Havannassa painetussa El Mundolehdessä julkaistussa Kuuban erään arvovaltaisimman poliittisen kommentaattorin allekirjoittamassa kirjoituksessa sanotaan:

"FRAP:n voitto, joka näyttää varmalta jos yleistä mielipidettä ajatellaan, estäisi imperialismia kansaamaan ja kehittämään reaktiota toisissa Latinalaisen Amerikan maissa sen puolesta, että kansojen tulisi päättää josko ne voivat ratkaista ongelmansa laillisin demokraattisin keinoin tai niiden turvautuvan lopullisesti ja väistämättömästi aseelliseen vallankumoukseen."

Havannalaisessa lehdistössä on syytetty, että Yhdysvaltain lähetystö Santiagossa on sekaantunut petollisiin operaatioihin Allendea vastaan ja Chilen sisäiseen politiikkaan.

Lehdistö syytti lisäksi, että kansainväliset monopolit ovat rahoittaneet Freiin vaalikampanjaa.

Jotkut kuubalaiset sanovaat, että vaikka Allende joutuisikin häviölle presidentinvaaleissa, niin sittenkin siitä olemassa mahdollisuus päästä valtaan rauhanomaisin keinoin. Itse Castro on sanonut jotta Chile on ainoa maa, missä on olemassa mahdollisuus yhteiskunnallisille reformeja rauhanomaisin keinoin.

500 opettajaa ryhtyi lakkoon Reginassa

Regina. — Yli 500 Saskatchewanin pääkaupungin kansakouluopettajaa ryhtyi lakkoon tiistaina vaatien parempaa palkkaa. Koulujen avautuminen, mikä oli suunniteltu tapahtuvaksi tiistaina, on nyt siirretty ainakin syyskuun 8 päivään.

LAITTOMASTI MAASSA OLEVILLA KIINALAISILLA VIRANOMAISTEN PELKO

Vancouver. — Sanomalehtimiehien tiedustelujen perusteella on arvioitu, että Canadassa on tällä hetkellä vähintään 500 sellaista kiinalaista, jotka ovat saapuneet tähän maahan väärennetyillä passeilla.

Heidän pelkonsa virkavallan käsiin joutumisesta on erittäin suuri siitä syystä, että heille ei ole luvattu samaa amnestiaa kuin on luvattu niille kiinalaisille, jotka ovat myös laittomasti saapuneet tähän maahan mutta vain sillä erotuksella, että he olivat saapuneet väittäen, että heillä on läheisiä sukulaisia tässä maassa.

Niille ylimeksimainituille luvattiin siirtolaisuusviranomaisten taholta vapaus pelostaan jos he selvittävät ja ilmoittautuvat. Näille ihmisille luvattiin, että heitä vastaan ei nosteta syytöksiä jos he julistautuvat siirtolaisiksi. Noin 1,100 heistä ilmoittautui ilmoittautuneen sitten siirtolaisuusministerin v. 1960 ilmoittamista amnestiasta heitä kohtaan. Näitä ihmisiä arvioidaan vielä kuitenkin olevan maassa noin 2,500.

Mutta noin 500 muun kiinalaisen kohtalo on vielä tällä hetkellä epävarma. He ovat heitä, jotka ovat saapuneet maahan väärennetyillä passeilla.

Eräs 38-vuotias kolmen lapsen isä, joka kieltäytyi sallimasta, että hänen nimensä paljastettaisiin sanomalehtimiehille, sanoi, että hän oli saapunut tänne väärennetyillä passeilla. Hän sanoi jatkuvasti pelkäävänsä sitä, että hän joutuisi jossakin tapauksessa virkavallan kuulusteltavaksi — vaikka liikenteellisen rikkomisen yhteydessä — ja joutuisi siten paljastetuksi väärillä passeilla maahan saapuneena.

Hän kertoi, että saadakseen väärennetyt passit hän oli lainannut $500 canadalaisessa rahassa maksaakseen sellaisten passien välittäjille. Näiden passien kaupustelu oli yhteydessä Canadassa olevien kiinalaisten kanssa, joilla he saavat täydellisen laillisia passeja, jotka sitten Hongkongiin toimitettuna voidaan väärentää Canadaan pyrkiville kiinalaisille sopiviksi.

Torontoon suunnitellaan koulua uusien työtaitojen opettamiseksi aikuisille

Toronto. — Ontarion opetusministeriön virkailijat ovat ilmoittaneet, että Torontoon rakennetaan $4,000,000 maksava aikuisten uudelleenopettamislaitos.

Jos suunnitelma toteutuu, niin silloin voidaan siirtää nykyisesti Jones Avenuella ja Keel Streetillä uusia taitoja opiskelevat ihmiset uuteen ja nykyaikaisempaan kouluun. Uuden koulun odotetaan valmistuvan käyttöön v. 1966.

Opetusministeri William Davis ilmoitti, että vaikka koulu tulee olemaan Toronton koululautakunnan valvonnan alaisuudessa, niin se tulee siitä huolimatta olemaan kaikkien niiden ontariolaisten käytössä, jotka kaipaavat uusia taitoihin ja ammatteihin koulutusta.

Toronton koululautakunnan puheenjohtaja William R. Stainsby vahvisti tämän tiedon ja sanoi, että ensiviikolla pidettävässä Toronton koululautakunnan ja opetusministeriön virkailijain välinen neuvonpito tästä asiasta.

Vielä tähän mennessä ei ole päätetty kuinka suuri opiskelijajoukko voitaisiin ottaa vastaan suunnitellussa koulussa ja tultaisiinko näille antamaan apurahoja valtionvaroista. Itse koulun rakentamiskustannukset maksettaisiin 25-prosenttisesti maakuntahallituksen toimesta ja 75-prosenttisesti liittohallituksen toimesta.

Presidentti Adolfo Lopez Mateos:

Meksiko säilyttää yhä suhteensa Kuubaan

Mexico City. — Meksikon presidentti Adolfo Lopez Mateos teki selväksi viime tiistaina esittämässään valtion tilanneselostuksessa, että Meksiko tulee edelleenkin ylläpitämään diplomaattisia suhteita Kuubaan.

Lopez Mateos sanoi, että Meksikon kannaotto perustuu siihen, että on syytä "epäillä vakavasti" josko olisi harkittava Venezuelan Kuubaa vastaan esittämiä syytöksiä Amerikan valtojen yhteisapusopimuksen valossa.

Amerikan Valtojen Järjestö (OAS) kehoitti heinäkuussa kaikkia Latinalaisen Amerikan maita pakkotoimenpiteisiin Fidel Castron johtamaa hallitusta vastaan. Tällöin OAS piireissä syytettiin, että Kuuba oli järjestänyt aseita venezuelalaisille kapinallisille.

Chile ja Bolivia ovat katkaisseet suhteensa Kuubaan jättäen Meksikon ja Uruguayn vielä ylläpitämään diplomaattisia suhteitaan Castron johtamaan hallitukseen.

Kongressin yhteiselle istunnolle valmistamassaan puheessa Mateos sanoi, että Meksikolla on edelleen "korkea käsitys" suhteistaan kaikkiin amerikkalaisiin tasavaltoihin eikä se ole sitä mieltä, että sellaiset yhteydet kuin historia ja rotu voitaisiin sivuuttaa ohimenevänä tekijänä.

"Haluamme ylläpitää heihin puhtaat, kohteliaat ja hedelmälliset suhteet", sanoi Mateos.

Presidentti ilmoitti, että hän tapaa Yhdysvaltain preisdentti Lyndon B. Johnsonin El Pasosissa, Texasissa, syyskuun 25 päivänä tilaisuudessa, missä palautetaan mieliin erään osan Meksikon alueesta palauttaminen Meksikolle. Kysymyksessä on ns. El Chamzil, joka erottui itse Meksikon mannermaasta kun Rio Grande-joki siirtyi uuteen uomaan jättäen tämän alueen siten Yhdysvaltain puolelle — toisin sanoen, jos olisi edelleenkin väitetty, että Yhdysvaltain ja Meksikon rajana olisi nyt olemassa uusi Rio Granden uoma, niin Mekisiko olisi menettänyt osan alueestaan. Joen uoma siirtyi noin 100 vuotta sitten.

Mateos sanoi, että tästä sopiminen Yhdysvaltain kanssa oli antanut hänelle suurimman tyydytyksen sitten valtaan astumisensa kuusi vuotta aikaisemmin. Hän on jättävä presidentin toimen ensi joulukuun 1 päivänä.

Mateos sanoi sanomassaan myös:

— Että Meksiko auttaa edelleen Hondurasia saamaan itsenäisyytensä Britanniasta.

— Että hän ennustaa jotta Coloradon joen suolaisuusongelma, joka on ollut hänen mielestään ainoa vakavampi riidan aihe Yhdysvaltain ja Meksikon välillä, ratkaistaan myöhään tänä vuonna tai v. 1965.

YK epäonnistunut Kyproksessa — U Thant

Geneve. — Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri U Thant sanoi täällä tiistaina, ettei nyt voi tulla kysymykseenkään Kyproksen ongelman sovinnollinen ratkaisu.

Hän sanoi, että YKn välitysyritykset ovat epäonnistuneet ja tulevien yrityksien yhteydessä tulisi neuvotella myös Kyproksen hallituksen kanssa sen lisäksi, että neuvoteltaisiin vain Turkin ja Kreikan hallituksien kanssa.

Hirmutuloksia olympialaisten aattopäivinä

Hammaslääkäriksi lukeva norjalaispoika, 20-vuotias Terje Pedersen ylitti keskiviikkona yli viidellätoista jalalla (yli neljällä ja puolella metrillä) keihäänheiton aikaisemman maailmanennätyksen, sivuuttaen samalla alansa haamurajan 90 metriä! Hänen tuloksensa on peräti 300 jalkaa 11½ tuumaa eli 91 metriä 73 senttimetriä. Virallinen maailmanennätys on nyt 284 jalkaa, jonka tuloksen sai italialainen Carlo Lievore v. 1961. Edellämainittu Pedersen rikkoi kuitenkin virallisen ennätyksen viime heinäkuussa jolloin hän heitti vapansa 285 jalan 10¼ tuuman etäisyyteen (87 m).

Pedersen saavutti tämän hirmutuloksen toisella heitollaan. Sen jälkeen punnittiin ja mitattiin keihäs sekä todettiin, että se oli kaikin puolin sääntöjen mukainen. "Luulen voivani parantaa ennätystä edelleen Tokion olympiakisoissa", sanoi Pedersen.

Hirmuennätysten luokkaan luettava uutistieto saatiin myös New Yorkista, missä nuori Roy Saari, El Segundosta, Kaliforniasta, rikkoi keskiviikkona 1,500 metrin vapaauinnissa ensimmäisen kerran 17 minuutin rajan. Hänen hirmutuloksensa ajaksi merkittiin 16:58,7. Tämä alensi Saaren omissa nimissä viime vuoden elokuusta alkaen olleen virallisen ME:n ja myös virallista hyväksymistä odottavan uuden maailmanennätyksen 17:01,8 jonka saavutti australialainen Murray Rose Los Angelesin uintikilpailuissa aikaisemmin tänä vuonna.

Toiseksi tullut John Nelson, Pompano Beachista, Floridasta, sai ajakseen 17:11 4 1,500 metrin vapaauinnissa.

VAKAVAA RISTITUULTA ETELÄ-VIETNAMIN "HALLITSIJAIN" KESKEN

Saigon. — Etelä-Vietnamin Dai Viet puolueen johtaja hallituksen varapääministeri Nguyen Ton Haon erosi hallituksesta viime tiistaina.

Poliittiset tarkkailijat ovat sitä mieltä, että Hoania kannattavat sotilasainekset, joiden joukossa pääkaupungin etelärajalla tällä hetkellä oleva divisiona, voisi yrittää vallankaappausta.

Pääministeri Ngyen Khanh syytti äskettäin, että Hoan ja jotkut muut Dai Viet puolueen jäsenet olivat työskennelleet hänen vastustamiseksi. Tarkkailijat ovat edellen sitä miltä, että Dai Viet puolue voisi ryhtyä toimenpiteisiin jos pääministeri Kahnh ryhtyisi toimenpiteisiin puolueen jäseniä vastaan.

Hoan on sanonut, että hän havaitsee mahdottomaksi työskennellä Khanhin kanssa siitä syytä, että Khanh on vaatinut jotta kaikki valta olisi keskitettävä hänen käsiinsä.

Itse Khanh, joka on ilmoitetusti ollut lomailemassa ja lepäämässä Dalatin vuoristoalueella, sanoi tiistaina, että hänen paluunsa hallituksen johtoon on riippuvainen monista tekijöistä.

Yhdysvaltain suurlähettiläs Maxwell Taylor ennusti viime maanantaina, että Khanhin suunnittelema "loma" voi pian päättyä piakkoin, mutta itse Khanh ei ilmaissut sellaista mielipidettä.

Arvovaltaisissa piireissä tiedoitettiin, että Khanh palaa Saigoniin vasta sitten kun hän on saanut vakuutteet siitä, että hallituspiirit tulisivat antamaan suuret valtuudet, joiden joukossa oikeus erottaa äänettömäksi Dai Viet.

Hallituksen johdossa on tällä hetkellä Harvardin yliopistossa Yhdysvalloissa opiskellut Nguyen Xuan Oanh, joka nimitettiin vt. pääministeriksi siihen asti kun Khanh lähti lomalle joitakin päiviä sitten viime viikolla tapahtuneiden mielenosoitusten jälkeen. Khanh sanoi tällöin, että näiden mielenosoitusten takana oli ollut vissejä sotilaallisia ja poliittisia aineksia.

Rakennustyömaatapaturman johdosta kolme syytöstä

Toronto. — Pigott Construction-yhtiötä vastaan on nostettu kolme syytöstä sen jälkeen kun eräs sen työläisistä putosi kuolemaansa helmikuun 12 päivänä kolmannesta kerroksesta Toronton uuden psykiatrisen sairaalan rakennustyömaalla College-kadulla.

Yhtiön työnjohtaja tällä mainitulla työmaalla Hans Hallgren on myös asetettu syytteeseen siitä, että hän salli erään hänen valvonnanalaisuudessaan olevan työläisen tehdä työtä ilman rakennustöiden turvallisuuslain säätämiä turvallisuusmääräyksiä.

Borden kadulla asunut 39-vuotias viiden lapsen isä Vito Gagliardi, joka oli ollut työmaalla vain viikon, kuoli kaksi päivää onnettomuuden jälkeen.

Ennen tämän työmaatapaturman tapahtumista kaupungin tarkastaja Gene Piscione ilmoitti, että yhtiö oli kieltäytynyt rakennuttamasta puista turvallisuuskaiteita sillä syystä, että se olisi tullut maksamaan yhtiön mielestä liian paljon ja että se olisi lisäksi epäkäytännöllistä.

Syytökset yhtiötä vastaan esitettiin kaupungin rakennushallinnon turvallisuusjaoston toimesta.

Yhtiötä syytetään siitä, että se oli laiminlyönyt velvollisuutensa rakennuttaa turvakaiteen rakennuksen avonaiselle sivulle, että se ei ollut ilmoittanut 24 tunnin kuluessa sen tapahtumista ja että se ei ollut ryhtynyt kaikkiin kohtuullisiin toimenpiteisiin turvallisuuden takaamiseksi.

VAPAUS
(LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. Eklund Manager: E. Suksi
Telephone: Office 674-4264 — Editorial 674-4265
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Ltd., 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada. Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translations free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB

TILAUSHINNAT
Canadassa: 1 vk. $9.00, 6 kk. $4.75 USA:ssa 1 vk. $10.00 6 kk. $5.25
3 kk. 2.75 Suomessa: 1 vk. 10.50 6 kk. 5.75

Tuotakoon perustuslaki kotiin

Ennen näiden rivien julkisuuteen tuloa on Charlottetownissa, Prince Edward Islandissa tiistaina kokoontunut ja keskiviikkona jatkunut liitto- ja maakuntahallitusten "juhlakonferenssi" päättynyt. Mutta näitä rivejä kirjoitettaessa, tiistaina, meidän lehtemme liittyy niihin hyvää tarkoittaviin valveutuneisiin canadalaisiin, jotka toivovat, että tästä muodollisesti juhlamielessä järjestetystä konferenssista muodostuisi historiallinen tilaisuus, minkä ansiosta Canadan perustuslaki "tuotaisiin kotiin", kuten asiasta puhuttaessa yleisesti sanotaan.

Kuten tiedetään, Charlottetownissa tasan sata vuotta sitten pidetty canadalaisten poliitikkojen kokous johti Canadan nykyisen perustuslain, British North America Actin (BNA-Act) laatimiseen, minkä voimaan astuttua heinäkuun 1 pnä 1867 Canada astui itsenäisten valtioiden kehitystielle. Maamme perustuslaki ei ole siis kirjoitettu Canadassa, vaan Britanniassa. Sen laatimisesta ja voimaanastumisesta on — tosin canadalaisten toivomuksia osittain kuunnellen — päättänyt vieraan maan, Britannian parlamentti. Ja vielä nyt, jolloin Canada valmistuu viettämään itsenäistymisensä 100-vuotispäivää noin kolmen vuoden kuluttua, on maamme yhtenä siirtomaakauden perintönä se, että Canada ei voi itse tehdä muutoksia perustuslakiinsa; perustuslakiimme (BNA actiin) tehtävien muutosten täytyy saada Britannian parlamentin muodollinen siunauksen.

EDISTYKSEN JARRU

Kysymys ei tässä yhteydessä ole enää niinkään paljoa Britannian kuin Canadan hallituspiirien tahdosta. Tämä perustuslain muuttamisen "vaikeus" on ollut edistystä kammoavalle suurpääomalle jonkinlainen turvana ja takeena siitä, ettei liiallisen kiireellisiä perustuslaillisia muutoksia voitaisi tehdä! Tästä johtuu, että canadalaisten politiikkojen täytyy vieläkin mennä hattu kädessä Lontoosta anomaan perustuslaillisia muutoksia aina silloin kun tällaiset muutokset tulevat ehdottomasti tarpeelliseksi.

Tällainen välttämättömyyden pakko on Canadan edessä tälläkin hetkellä. Canadan liitto- ja maakuntahallitusten kesken on sovittu uudesta, maksullisesta vanhuudeneläkelaista, jonka mukaan nämä eläkkeet kulkisivat työmaalta toiselle jotenkin samaan tapaan kuin nyt kulkee työttömyysvakuutuskin. Tässä uudessa eläkelakisuunnitelmassa on kuitenkin kohta, mitä ei voida toteuttaa ilman perustuslakimme muutosta, nimittäin se, että eläkelaisten vaimot ja alaikäiset lapset tulisivat hyötymään eläkeläisen kuoleman jälkeen tästä maksullisesta eläkeosasta. Tämän vuoksi on Lontoosta taas pyydetty tarpeellista muutosta perustuslakiimme. Tuskin voi sitä kieltää. Ja kuten sanottu, me puolestamme toivomme, että Charlottetownissa nyt kokoontuvat liitto- ja maakuntahallitusten edustajat sopisivat yksimielisesti — kuten BNAn lain muutosmenetelmä edellyttää — että tämä on viimeinen kerta, jolloin pyydetään Lontoosta muodollistakaan siunausta perustuslakimme muuttamiseksi. Tämä tarkoittaisi sitä, että tehtäisiin Charlottetownissa sellainen anomus, että BNAn muutosoikeus tulisi Canadaan, eli toisin sanoen, että tämän jälkeen ei tarvitse koskaan enää mennä maan rajojen ulkopuolelta lupaa pyytämään perustuslakimme muuttamiseksi.

TARPEELLINEN TEHTÄVÄ

Canadalaisten keskuudessa myönnetään jo melko yleisesti se kanta, jota esim. meidän lehtemme on useita vuosia edustanut, että Canadan perustuslaki on perusteellisen uusimisen tarpeessa — että se on kokonaan uudelleen kirjoitettava. Kysenalaista tietenkin on, miten tämä perustuslakimme uusiminen tulee tapahtumaan — tipottain osa kerrallaan, vaiko kertakaikkisella uudelleen kirjoittamisella — mutta välttää sitä ei voida pitkää aikaa.

Ottakaamme yllämainitun vanhuudeneläkelain lisäksi muutamia muita yleisesti tunnettuja esimerkkejä siitä, miksi maamme perustuslaki on uudistuksen tarpeessa. Samalla kun maamme suuryhtiöt ovat joko kansallisesti tai yleisesti ottaen kansainvälisesti (tarkoittaa Yhdysvalloissa ja Canadassa) toimivia ja kun edessämme on "kansallisten" työehtosopimusten tarve ja välttämättömyys, maamme työsuhdelait ovat "maakunnallisia" siksi kun BNA laki säätää, että työsuhdekysymykset ovat maakuntien hallintoon kuuluvia.

Yhtenä käytännöllisenä epäkohtana tästä voidaan mainita liittovaltion hyväksymä laki, mikä takaa naisille "saman palkan" miesten rinnalla, mikäli he suorittavat samoja töitä. Tällainen kansallinen samapalkkalaki edustaa tietenkin suurta sosiaalisen lainlaadinnan edistystä. Mutta se koskee vain liittovaltion ja ns. kansallisten laitosten palveluksessa olevia naisia. Maakunnalliset työsuhdelait koskevat valtaosalta näitä kysymyksiä ja siitä johtuu, että kansallisesta samapalkkalaista huolimatta Canadan naiset ovat valtaosalta vieläkin huonoimmin palkattuja vaikka suorittavat samanlaisia töitä miesten rinnalla.

Vielä hullummin on asia kansanvalistusalalla. Opetustoiminta on myöskin maakunnallisen lainlaadinnan alainen seikka. Se tarkoittaa, että meillä ei ole yhtä kymmenen erilaista opetusjärjestelmää, eli kymmenen erilaista opetusjärjestelmää vain yksi Canada. Ja kaiken lisäksi opetusmenoista johtuvista kustannuksista lankeaa kunnallishallintojen kannettavaksi niin suuri osa, että se tukahduttaa kerta kaikkiaan kotienomistajat. Monissa kaupungeissa on tämän seikan vuoksi tullut kotienomistajille niin vaikea asema, että he joutuvat maksamaan veroina ja niina menoina paljon enemmän mitä he maksaisivat vuokra-asunnosta! Ja tästä huolimatta opetustoiminta laahustaa kaukana jälessä!

Nykyisensä ydinvoiman, avaruustutkimuksen, automatisoinnin ja sosialismin aikakaudella tarvitaan paljon enemmän opiskelumahdollisuuksia lapsille ja teini-ikäisille, mitä maamme voi tällä kertaa tarjota. Ikuisesti on mennyt se aika, jolloin "pieni punainen koulu" vastaa kansanopetuksen tarpeet. Toisaalta köyhät kunnat suhteellisen pienine verotusmahdollisuuksineen eivät voi ylläpitää nykyajan vaatimuksia tieteellisesti ja teknillisesti vastaavia kouluja. Kuntien verotulot eivät siihen kerta kaikkiaan riitä. Selvää siis on, että kansanvalistus — koulujen rakennus ja ylläpito — on saatava kokonaan liittovaltion hallintaan, vaikka maakunnilta vaadittaisiinkin osa koulumenojen kustannuksesta. Vain koko maata käsittävä koulujärjestelmä pystyy antamaan lapsillemme tarvittavan koulunkäyntimahdollisuuden. Mutta tämäkin vaatii perustuslakiin tehtäväksi sellaisen muutoksen, että kansanvalistuskysymykset siirtyvät liittohallinnon valvontaan.

Edellä on esitetty kolme päivänpolttavaa kysymystä perustuslakimme uusimisen puolesta. Mutta poliittiselta kannalta suurin ja tärkein muutosvaatimus on kuitenkin se, mikä yksinään takaisi Canadan liittovaltion säilymisen ja voimistumisen: sellainen muutos, joka tunnustaa teoriassa ja käytännössä sen, että Canada on kahden kansan liittovaltio, missä ranskankielinen ja englanninkielinen Canada ovat tasavertaisia kumppaneita toistensa rinnalla.

Kuten jo ylläolevasta, pintaa lähellä olevista kysymyksistä näkyy, Canadan perustuslaki (BNA Act) on perusteellisen uusimisen tarpeessa ja ensimmäinen käytännöllinen askel sen uusimiseksi olisi se, että BNA laki "tuotaisiin nyt kotiin". Toivotaan siis Charlottetownin juhlakonferenssiin osallistuvilta liitto- ja maakuntahallituksen edustajilta sellaista valtiomiestekoa — ja siitä on kysymys — että heidän esityksensä mukaisesti Canada saisi lopultakin oikeuden itse tehdä haluamansa muutokset perustuslakiinsa.

* * *

Ylläkirjoitetun jälkeen päästiin Charlottetownissa, PEI:n maakuntien ja liittovaltion pääministerien konferenssissa periaatesopimukseen siitä, että "Canadan perustuslaki tuodaan kotiin" — eli että Lontoolle tiedoitetaan, jotta Canada haluaa siellä tehtäväksi BNA lakiin viimeisen muutoksen, minkä perusteella Canadalla yksinään on oikeus tehdä muutoksia perustuslakiinsa. Me tervehdimme lämpimästi tätä tärkeätä periaatepäätöstä ja toivomme yhdessä muiden canadalaisten kanssa, että se pannaan pikamarssissa täytäntöön.

Teidän ja meidän kotiveräjältä

SUDBURYSSA VIERAILIJOITA

Aino ja Otto Korkola sekä Jenny ja O. Leinonen Timminsistä pistäytyivät tiistaina Vapauden konttorissa pohjolan terveisiä kertomassa.

Korkolan perhe oli palaamassa kotiin kolmiviikkoiselta lomamatkalta aina Port Arthurista asti, jota vastoin Leinosen perhe oli vasta menossa "mutkan kautta suoraan" eli Beaver Laken kautta Etelä-Ontarioon. Toivotaan matkalaisille hyvää purjetuulta.

PORT ARTHURISSA VIERAILIJOITA

Elizabeth ja Wilbert Bohm Torontosta vierailivat viikonpäivät täällä Port Arthurissa, Wilbertin entisessä kotikaupungissa sukulaisten ja monien ystävien luona. Valitettavasti tämä elokuu on ollut ikävänlainen niin lomailijoille kuin paikkakunnan asukkaille sillä kylmä tuuli ja sateet ovat olleet vakituisina kiusaajina.

Sunnuntai oli kuitenkin aurinkoinen joten heillä oli varmaan hauska matka takaisin. Siis tervetuloa vain toistekin ja tilataan sitten kauniimmat ilmat.

Miss Dora Alanen Chicagosta oli myöskin melkein kuukauden täällä äitinsä Olga Alasen ja samalla monien muiden sukulaisten ja ystävien luona. Tämä Port Arthur on myöskin Doran syntymäkaupunki vaan hän on ollut jo monia vuosia Chicagossa jossa hän kävi musiikkikoulun. Nyt hän työskentelee musiikinopettajana.

Hauskaa kotimatkaa Doralle ja joulunaikaan odotamme sinua tänne vieraaksemme. — TSN.

KANNATTAKAA LIIKKEITÄ, JOTKA ILMOITTAVAT VAPAUDESSA!

Senaattori B. Goldwaterin "taloudellinen oppi"

Virta vyöryy vapautta vastaan ja kansamme on seurannut vääriä profeettoja", lausui senaattori Barry Goldwater republikaanien puoluekokouksessa viime heinäkuussa San Franciscossa, missä senaattori nimitettiin puolueen presidenttiehdokkaaksi. Senaattori ryhtyi tämän jälkeen nopeasti valmisteleviin toimenpiteisiin jyrkän muutoksen aikaansaamiseksi taloudellisessa asiantuntijalautakunnassa. Presidentti Eisenhowerin aikaiset "vanhat profeetat", taloudelliset asiantuntijat Arthur Burns, Henry Wallach ja Paul McCracken, syrjäytettiin. Näiden tilalle Goldwater on sijoittamassa asiantuntijaryhmää, jota kutsutaan "Chicagon koulukunnaksi", jonka talousteorioiden mukaan hallituksen valtaa todellisissa asioissa on jyrkästi supistettava, jos vapaus ja kapitalismi aiotaan säilyttää.

Siinä mystillisten ja demagogisten puheiden ja kirjoituksien sarjassa, joita senaattori Goldwater on ladellut varsinkin ennen mutta myös jälkeen puoluekokouksen, ei ole ollut olleellista, miten esitysten sisältö on löytynyt yksiin elävän elämän tosiasioiden kanssa. Pääasia on ollut muodon jyrkkyys, räikeys ja ennen kaikkea yksinkertaisuus. Goldwaterin amerikkalaiset arvostelijat totesivat puoluekokouksen yhteydessä, että ennen senaattori sanoi, mihin uskoi, mutta nyt hän vain sanoo.

On tunnettu tosiasia, että jos missään, niin USA:n presidentinvaalikampanjan yhteydessä paukutellaan sanoja ja asioita, joita ei ole todeksi ajateltukaan. Valituksi tultuaan USA:n presidentti ei ole tippaakaan velvollinen seuraamaan ennen vaaleja hyväksyttyä puolueohjelmaa. Tämä pitää paikkansa myös Goldwaterin suhteen. Olisi kuitenkin virheellistä päätellä, että Goldwater on puhunut pelkästään omasta päästään puuta heinää. Kyllä hän edustaa määrättyä "ideologiaa", jonka takana on vahvoja taloudellisia voimia ja joka yhdistää tiettyjä amerikkalaisia piirejä. Goldwaterin taloudellinen "ajattelu" ei ole myöskään läheskään hänen omien aivojensa tuotetta.

"Chicagon koulukunta" on hänen "tieteellisenä aivotrustinaan". Englantilainen Financial Times on äsken julkaisemassaan artikkelissa tunkeutunut pintaa syvemmälle Goldwaterin taloudellisen aivoituksiin ja totee tällöin mm. seuraavaa: "Chicagon koulukunnan" johtajana on professori Milton Friedman ,joka on senaattorin hyvä, henkilökohtainen ystävä. Friedman ja hänen kumppanuksensa pitävät itseään "Benthamin ja 19. vuosisadan varhaisemman ajan radikaalien filosofien älyllisinä perillisinä". Heidän mielestään hallituksen jatkuva puuttuminen talouteen, merkitsee "tietä orjuuteen". Tämän vastapainoksi on palautettava vanha lassez faire- (antaa mennä) talouspolitiikka. Friedman on julkaissut v. 1962 taloudellisen ajattelunsa tuloksena kirjan, jonka nimenä on "Kapitalismi ja vapaus". Tässä kirjassa esitetty ohjelma menee vielä paljon pitemmälle kuin mitä Goldwater on julkisuudessa esiittänyt, mutta Friedmanin ideologia ja Goldwaterin ajattelu kulkevat lähellä toisiaan.

Friedmanin käsityksen mukaan hallituksen on pidettävä yllä vain niitä lain raameja, jonka puitteissa — Adam Smithiä lainaten — yksilö voi ajaa omia etujaan. Häntä ohjaa näkymätön käsi eteenpäin loppua kohti, jolla ei ole mitään osaa hänen tarkoituksissaan. Tämä edellyttää, että maatalouden tukeminen on lopetettava, minimipalkkalaki, sosiaalivakuutus ja julkinen asuntotuotanto on kumottava, hallituksen postimonopoli ja kansallispuistot (!) on hävitettävä, yhtiövero lopetettava, antitrustilakeja sovellettava ammattiyhdistyksiä vastaan, keskuspankkineuvoston valtaa supistettava jyrkästi jne.

Maksutase, joka on jo vuosikaudet suurella vajauksellaan ollut USA:n talouden vaikeimpia taloudellisia ongelmia, tasapainoittuu itsestään liukuvilla vaihtokursseilla, USA pystyy yksipuolisesti kumoamaan tullinsa ja tuontirajoituksensa aivan samalla tavalla kuin Englanti kumosi viljalait 19. vuosisadalla, vapaiden markkinoiden tehokkuus harmonisoi USA:n pienen ulkomaankaupan massiivisen kotimaan talouden ja muun maailman kanssa jne.

Friedman ja Goldwater ovat esittäneet, ettei hallitus ole pystynyt poistamaan lukuisia epäkohtia USA:n (kapitalismin) taloudessa, vaan se on kokenut lukuisia epäonnistumisia. Ellei tämä saa amerikkalaista vakuuttuneeksi, niin riittää ylipäänsä väite, että jotakin on vinossa ja että Goldwater palauttaa "koetellut tiet".

Goldwater on miedontanut viime aikoina arkkitaantumuksellista ohjelmaansa, mutta taustavirtaus on pysynyt samana. Financial Times toteaa lopuksi, että jos Goldwater on poikkeuksellinen ehdokas, niin hänestä tulisi myös poikkeuksellinen presidentti, mikäli voittaisi. Lehti epäilee kuitenkin vahvasti, että Goldwater ei pystyisi toteuttamaan ohjelmaansa käytännössä. USA:n talouden kokiessa yhä noususuhdannetta Goldwaterin taloudelliset vaalivaltit "koetellusta tiestä" menettävät tehoaan jo vaalitaistelussa. — LIBRA.

Kirjeitä

OLEMMEKO SIVISTYNEET SITTEN ANTIIKIN PÄIVIEN?

Tietystikin olemme, niin sanovat ja vakuuttavat meille kaikki. Katsokaa meidän suuria lääketieteellisiä saavutuksiamme millä voimme torjua maailman sairauksia, katsokaa meidän tiedettämme ja tekniikkaamme ja katsokaa ennen kaikkea meidän atomipommejamme ja meidän atomisaavutuksiamme rauhanajan tieteen ja kansan palvelukseen jos niin tehtäisiin.

Suuria tuloksia on epäilemättä saavutettu. Mutta onko saatu rauhaa, onko saatu esim. olympiarauhaa, kuten oli ennen vanhassa Hellaassa? Niin sivistyneitä olemme että emme ole sitä saaneet. Kaukana on maailmanrauha ja monnissa valtakunnissa virtaa ihmisten veri eikä tätä vuodatusta saada todellakaan lakkaamaan kuten oli laita vanhassa Hellaassa.

Antiikin Hellaassa tehtiin sopimus jolloin olympialaisten aikana ei saanut taistella eikä häiritä kenenkään elämää eikä kulkua. Jos niin tehtiin, siitä annettiin kova rangaistus olipa rikkoja sitten kuka tahansa. Meiltä jäi tällä sivistyskaudella olympialaiset pitämättä 1916 — 1940 — 1944. Sota esti niiden pidon. Kaukana oli silloinkin ihmiskunnan rauha ja veljeys, eikä tätä veljeyttä nähdä nytkään juuri missään vaan kansat ovat pahasti sotapolulla ja maailman rauha veitsenterällä.

Nyt omistaa ihmiskunta sellaiset aseet ja murhavälineet että yksikään huolimaton erehdys jo saattaa rikkoa maailman rauhan siinä määrin että koko maapallomme on tuhkana ja koko ihmiskunta ja sivistyksemme lakaistu pois. Olympiakisoistakin on tullut kiihkokisat. Eräitä kansoja suljetaan pois ja muutenkin jännitys on niin korkealla että tuskin on haisuakaan Hellaan entisistä kisoista. Samat tekijät ja syyt kalvavat nykyisiäkin olympiakisoja jotka rappeuttivat entisetkin kisat.

Kunniakas ja kaikille kansoille urheilussa ja taiteessa tietä näyttävä Kreikka on varsin olematon kansa olympiavinkkelistäkin katsottuna. Se on elänyt loistonsa päivät. Me voime ihailla sen jälkeen jättämiä taiteen muistomerkkejä sen tieteen saavutuksia. Ne ovat historiaa. Lukeeko joku muu kansa ja kansat piankin meidän jättämiämme tuhkaläjiä jos atomivoimat päästämme irralleen? Jos niin käy niin ei jää senkään vertaa jälkipolville nähtäviksi sivistyksestämme ja saavutuksistamme kun on meille jättänyt Helleenien kansa. Siksi olympiakisoissa ja kaikkialla olisi kansojen taisteltava rauhan puolesta.

— Tekonimus.

USA yrittää taas Intian teräskilvassa

Kärsittyään tappion Bokaron terästehdashankkeessa, jonka tilaus meni viime vapun päivänä Neuvostoliittoon, yrittävät amerikkalaiset parantaa kärsimäänsä arvovaltatappiota Intian valtion viidennen miljoonatonnisen terästehtaan rakentamisessa. Tarkoitusta varten on muodostettu englantilais-amerikkalainen konsortio. Tässäkin tapauksessa on kysymys yksityisistä firmoista. Neuvotteluja on käyty "äärimmäisen vaiteliaisuuden" merkeissä. Hanke on edelleen auki sen johdosta, että vielä ei tiedetä, tyytyvätkö amerikkalaiset vain osallistumaan, vaan onko heillä edelleen vaatimuksena tehtaan rakentaminen yksityisten omistukseen.

Neuvostoliitto avustaa teknillisesti ja taloudellisesti Intian suurimman raskaan teollisuuden konetehtaan rakentamisessa. Tämä tehdas tulee tuottamaan teollisuusvarusteita Intian suurinta voimalaitosta varten, jonka rakentaminen kuuluu Intian 5-vuotissuunnitelmaan. Voimalaitoksen vuosituotannoksi tulee 2.7 miljardia kWh, vahvistetaan New Delhista. Tshekkoslovakian taloudellisen ja teknillisen avun turvin rakennetaan Intian erästä toista suurta peruskoneteollisuuden kompleksia. Intiassa on parhaillaan suuri neuvostoliittolainen asaintuntijavaltuuskunta tutkimassa Bokaran terästehdassuunnitelman yksityiskohtia.

APN:n PALVELUKSESSA ON 600 TOIMITTAJAA

Helsinki. — Kansojen keskeisen yhteisymmärryksen rakentajana sanomalehdistöllä, radiolla ja televisiolla on hyvin vastuunalainen ja arvovaltainen tehtävä ja asema, lausui Helsingin järjestetyssä lehdistökonferenssissa neuvostoliittolaisen uutistoimiston Novostin (APN) varapresidentti Andrei Verbenkov joka on vieraillut Suomessa viikon ajan.

Verbenkov kertoi, että Neuvostoliitossa toimii kaksi uutistoimistoa TASS ja APN. TASS on valtion uutistoimisto, joka välittää hallituksen viralliset poliittivet lausunnot ja harjoittaa operatiivista uutisten ja kuvien välitystä. APN on epävirallinen siinä mielessä, että sen hallituksessa ovat yhteiskunnalliset järjestöt, kirjailija- ja sanomalehtimiesliitto. APN:n tarkoituksena on artikkelien, reportaasien, katsausten ja kuvamateriaalin välitys ulkomaille sekä neuvostoliittolaiselle lukijakunnalle. Uutistoimiston virkeimpiä uutisosastoja on radio- ja televisiotoimitus, joka valmistaa uutisfilmejä kotimaasta ja ulkomailta sekä Neuvostoliiton että ulkomaiden radio- ja televisioyhtymille. Uutistoimiston tunnetuimmat toimittajat ovat radion ja television käytetyimpiä kommentaattoreita.

APN:n Moskovan toimistossa on työssä 600 toimittajaa ja 2,000 avustajaa. Toimistolla on 54 maassa oma edustonsa tai kirjeenvaihtajansa. Uutistoimisto harjoittaa myös julkaisutoimintaa. Ulkomailla, 34 maassa, se julkaisee sanomalehtiä ja aikakausjulkaisuja. Lähes 5,000 ulkomaista sanomalehteä käyttää APN:n välittämää materiaalia.

Varapresidentti Verbenkov totesi, että kohta tulee kuluneeksi 20 vuotta Suomen ja Neuvostoliiton välisten uudelle pohjalle rakentuvien suhteiden solmimisesta. Kulunutta aikaa hän luonnehti mielenkiintoiseksi kaudeksi, joka on paljon antanut ja opettanut. Maittemme välisten ystävällisten suhteiden edelleen kehittämisessä on lehdistöllä hyvin suuri merkitys, hän sanoi.

SELVESI

— Uusi pastori oli sangen ystävällinen käydessään minuakatsomassa.

— Mutta, isoäiti, ei hän ollut pastori, vaan uusi lääkärimme.

— Ai niinkö! Kyllä minä vähän ajattelinkin, että ollakseen pappi hän käyttäytyi hieman liian lähentelevästi.

SUOMEN UUTISIA

Helsinki. — (Suomi-Seura)

Siirtolaisten muistomerkkihanke

Kuten lukijat muistanevat päätti Suomi-Seura r.y. Helsingissä viime syksynä pystyttää Hankoon Siirtolaisten muistomerkin kunnioittaakseen niiden suomalaisten muistoa ja elämäntyötä, jotka ovat lähteneet valtamerentakaisiin maihin ja siellä sisukkuudellaan vaikeissa olosuhteissa aloittaneet elämänsä uudelleen ja samalla tuottaneet kunniaa myös syntymämaalleen, kertoo lehdellemme toiminnanjohtaja Tauri Aaltio Helsingistä. Herra Aaltio kertoo edelleen, että tämä suurisuuntainen hanke on ollut valmistus- ja kypsyttelyvaiheessa kevään ja kesän, mutta syyskauden alkaessa ruvetaan asiaa viemään voimakkaasti eteenpäin.

Suomi-Seuran toiminnanjohtaja Tauri Aaltio Helsingistä.

Siirtolaisten muistomerkin pystyttämisen yhteydessä on Suomi-Seura päättänyt suorittaa ainutlaatuisen nimi- ja henkilötietokeräyksen, jonka tarkoituksena on saada Suomen Valtionarkistoon säilytettäväksi tuleville polville Suomesta lähteneiden siirtolaisten sekä heidän nyt elossaolevien jälkeläistensä nimet. Tilanne siirtolaisten kohdallahan on nyt se, että maastamuuttaneen kohdalla on kirkonkirjoissa yleensä vain merkintä 'Muuttanut Amerikkaan". Nyt tehtävän nimien keruun tarkoituksena on saada Suomeen talletettua tiedot myös siirtolaiseksi muuttaneen lapsista, lastenlapsista jne. Toivotaan toisen ja kolmannen polven siirtolaisten merkitsevän taulukkoon ne esivanhempansa tai vanhempansa, jotka muuttivat heidän sukunsa uuteen maahan, kunnioittaakseen tällä merkinnällään heidän muistoaan. Vielä elossa olevat Suomesta muuttaneet siirtolaiset voivat itse merkitä omat tietonsa taulukkoon. Pääasia on, että saamme mahdollisimman tarkoin talletettua Suomen Valtionarkistoon Suomen heimon levinneisyys valtamertentakaisissa maissa. Nykyhetken ja tulevaisuuden tutkijoille on aineistosta suurta hyötyä. Näin suurisuuntaista nimien keräystä on käytännössä mahdoton saada suoritettua pelkästään nimien keruun vuoksi. Uskomme, että Siirtolaisten muistomerkin pystyttämisen yhteydessä siirtolaisemme haluavat tämän vaivan nähdä antaakseen oman panoksensa tietojen keräämisestä kotimaahan Suomen heimon niiltä osin, jotka asuvat kaukaisissa maissa, kertoo toiminnanjohtaja Aaltio edelleen.

Käytännössä tullaan nimilistoja lähettämään etupäässä suomalaisille yhdistyksille ja seurakunnille Yhdysvalloissa, Kanadassa ja Australiassa ja Uudessa Seelannissa. Toivotaan yhdistysten ja seurakuntien voivan nimittää keskuudestaan jonkun tai joitakin valveutuneita jäseniään, jotka haluavat osaltaan olla tätä tärkeätä historiallista työtä suorittamassa. Henkilötiedoista kysytään siirtolaiseksi muuttaneen nimi, syntymäaika, kotikunta Suomessa lähtövuosi Suomesta sekä se valtio tai maakunta, johon ensimmäiseksi muutti. Jos jostakin seikasta ei ole tietoa, voi esittää arvion tai jättää sen paikan tyhjäksi. Ulkomailla syntyneet elossaolevat jälkeläiset antavat itsestään seuraavat tiedot: nimi, sukulaisuussuhde Suomesta lähteneeseen, syntymäaika ja kotivaltio tai -maakunta. Samassa yhteydessä annetaan siirtolaisille mahdollisuus osallistua muistomerkin pystyttämiseen antamalla tarkoitusta varten vapaaehtoinen lahjoitus. Sitä varten tulee henkilöluettelojen mukana seuraamaan erillinen keräyslista. Kaavakkeet ohjeineen ovat jo viimeistä painatusta vailla kirjapainossa Helsingissä, joten syyskuun alkupuolella jo toivotaan voitavan saada tämä toiminta alkuun, lopetti kertomuksensa Tauri Aaltio Suomi-Seurasta.

PÄIVÄN PAKINA

SYÖMÄTTÖMÄT PÄIVÄT SUOMESSA

—Näyttää siltä, että hyvin "ansiokkaasti" suurpääoman asialla vesuriaan heiluttava armaan syntymämaamme virkamieshallitus on nyt kruunannut aikaansaannoksensa sillä maatalouspäätöksellä, jota Uusi Suomi sanoo 'tietä viitoittavaksi" siksi kun "kuluttajat puolestaan joutuvat tällä kerralla maksamaan lähes koko korotuksen", Uuden Suomen omaa toteamusta lainataksemme.

Toivotaan nyt kuitenkin että Suomen tavallinen kansa saa äänensä kuulluksi niin, että eduskunnassa nousisi tie pystyyn moiselle hintaohjelmalle. Tämä siksi, ettei kävisi Suomen kovaa kokeneelle kansalle, kuten kävi ennen sille mustalaisen hevoskopukalle, joka "kuoli juuri silloin kun se oppi syömättömäksi".

Että syömättömyyden opetteluun johtaisi tämä virkamieshallituksen hintapolitiikka, siitä saamme melko tyrmistyttävän käsityksen Helsingissä ilmestyvän Suomen johtavan työväenlehden Kansan Uutisten "Juorkunan Jussin" pakinasta, jossa asiaa käsiteltiin viime sunnuntaina seuraavasti:

— Sinähän se kehut ymmärtäväsi prosenttilaskuja. Otapa nyt kynä käteesi. Paljonko elintarvikkeiden hinnat nyt keskimäärin nousevat?

— Ne nousevat keskimäärin 10,2 prosenttia. Satuin laskemaan sen jo äsken.

— Entä vuokrat?

— Sitä ei vielä täsmälleen tiedetä. Mutta on näkynyt mainintoja 5 prosentista.

— Kun minun tilipussistani puolet menee ruokaan ja neljännes vuokraan, niin paljonko menoni silloin nousevat?

— Odotas . . . ne nousevat noin 6,35 prosenttia.

— Ja paljonko minä saan palkankorotusta kun indeksi kiipeää sen yhden kymmenyksen ylöspäin?

— Saat 3,1 prosenttia.

— No, vieläkö ymmärrät prosenttilaskuja? Menot nousevat 6,35 prosenttia ja palkat 3,1 prosenttia. Montako prosenttia nousee elintaso?

— Olet unohtanut verot. Se rahamäärä joka pannaan tilipussiisi palkankorotuksen jälkeen ei ole 3,1 prosenttia suurempi kuin aikaisemmin, vaan ehkä noin 2,8 prosenttia. Katsos, sinä maksat isommasta palkasta enemmän veroa.

— No hyvä, mitenkä se elintaso silloin kiipeää?

Hm. Vuokra on pakko maksaa, syömisestä voi tinkiä. Annas nyt . . . Vähennät syömistäsi noin 6 5 prosentti, se on tulos. Ellet osaa jakaa vähennystä tasaisesti jokaiselle päivälle, niin ole joka kuukausi kaksi päivää kokonaan syömättä. Se merkitsee sitä 6,5 prosenttia.

— Selvä. Mutta montako päivää minun pitää olla syömättä syyskuussa? Eikö ne palkat nouse vasta lokakuussa?

— Se on totta. Vuokrat kai eivät nouse vielä syyskuussa, ruoka vain. Syyskuussa pitää olla syömättä kolme päivää, kun palkka on entinen ja ruokatavara 10,2 prosenttia kalliimpaa.

— No tässähän sitä on köyhälle miehelle selvät ohjeet elintason nostamiseen. Mutta kun on niitä lapsia, pitääkö niidenkin olla syömättä? Se on vähän nolo kun ne huutaa pihalla että on nälkä.

— Teidän perheessä on kaksi lasta ja kaksi aikuista. Sehän on selvä lasku. Jos lapset syövät syyskuussa joka päivä, niin isän ja äidin pitää olla kuusi päivää syömättä. Ja sitten myöhemmin kun palkat ja vuokrat on nostettu pitävät isät ja äidit kuukaudessa neljä paastopäivää. Esimerkiksi joka pyhä, sitenhän se järjestyy. Pyhänä ei saa tehdä työtä. Joka ei työtä tee, sen ei syömänkään pidä.

— Mistäs se sitten johtuu, että kansantulo kasvaa ja työmiehen pitää kuitenkin pitää paastopäiviä?

— Kansantulo on eri asia ja tulon jako on eri asia. Sinä teet sitä kansantuloa kun käyt työssä, mutta jos sinä syöt joka päivä niin sinä kulutat liian suuren osan kansantulosta. Työnantajalle katsos ei silloin jää tarpeeksi, eikä pankille eikä pääjohtajalle eikä papille. Tunnusta pois, sinä kyllä söisit joka päivä jos vain saisit.

— No joo, niinhän se on. Tosi se on. Mutta nyt on semmoiset lait ja sopimukset että on pakko olla syömättä.

— Hyvin tunnut tilasi tajuavan. On lait. On elinkustannusindeksi joka nousee vain hyvin hillitysti elinkustannusten perässä, on työehtosopimus joka korvaa vain osan indeksin noususta, on maataloustulolaki joka muuttaa palkankorotukset automaattisesti elintarvikkeiden hinnankorotuksiksi. Ja syömättömät päivät sen kun lisääntyvät.

— Niin, riittäähän niitä vielä päiviä kuukaudessa.

— Juorkunan Jussi.

Urheilua

Maria Itkina teki MEn 400 m

Moskova. — Kova ennätystahti jatkui lauantaina Neuvostoliiton mestaruuskilpailuissa Kievissä. Maailmanennätyksen tekovuorossa oli Maria Itkina, joka 400 m:n juoksussa paransi australialaisen Betty Cuthburtin nimissä olevaa maailmanennätystä kolmella sekunnin kymmenesosalla eli ajalla 53.0. Miesten 400 metrin aitajuoksussa syntyi uusi Neuvostoliiton ennätys. Juri Litujevin vanhan ennätyksen passitti muistojen joukkoon kieviläinen Vasili Ansimov, jonka aika oli 50,3. Uusi Neuvostoliiton ennätys 480 näki päivänvalon selväshypyssä Tekijänä oli 23-vuotias harkovilainen Gennadi Blilsenetsov.

—•—

Mike Austin ui 100 metriä 53,7

Astoria, New York. — Amerikkalainen Mike Augustin teki viime lauantaina 100 metrin vapaauinnissa maailman parhaan tuloksen suolattomassa vedessä 53,7 USA:n olympiakatsastuskilpailuissa.

Matkan maailmanennätys on Brasilian Manule de Santosilla, joka on suolavedessä uinut 53,6.

Toinen lauantain uinnissa oli Gary Ilman 53,9, kolmas Don Schollander 54,4 ja neljäs Steve Clark 54,5.

Liston-Clay, ei MM-otteluksi

Norfolk, USA. — Maailman nyrkkeilyliitto (WBA) ei hyväksy Sonny Listonin ja Cassius Clayn ensimarraskuuksi suunnittelemaa mittelöä MM-otteluksi. Liiton johtokunta teki tästä viime perjantaina yksimielisen päätöksen äänimäärin 29—0.

Michiganin ja Kentuckyn edustajat olivat aikaisemmin sanoneet hyväksyvänsä sopimuksen, mutta luopuivat kannastaan viime hetkellä.

Clay ja Liston allekirjoittivat MM ottelusopimuksen viime heinäkuun 27. päivänä.

—•—

Viestin kilpailut ja tanssit työnpäivän viikonlopulla

South Porcupine. — Tämän viikon lopulla, tarkemmin ensi lauantaina ja sunnuntaina on taasen urheiluseuramme Viesti järjestänyt jotain erikoista Työnpäivän viikon lopuksi. Lauantai-illaksi, tk 5 p. on suomalaisella haalilla railakkaat "kabarettitanssit", jossa tanssimusiikista huolehtii R. Viirren soittoyhtye. Haalin ovet avataan kello 8 illalla, mutta varsinainen tanssi aletaan tuntia myöhemmin, siis klo 9 illalla, joten pitäkää tämä mielessänne, kun valmistutte näihin Työnpäivänjuhlien viettoon.

Sitten sunnuntaina tk. 6 päivänä aletaan urheilukilpailut kello 12 päivällä. Näihin järjestämiimme kilpailuihin odotetaan saapuvaksi myös ulkopaikkakunnan urheilijoita ennätysmäärä, mitä aikaisempina meidän järjestämissämme Työnpäivän urheilukilpailuissamme on ollut. Yksistään Toronton Yritys lähettää niin pitkän matkan päästä 7 urheilijaa ja siihen lisäksi Sudburyn Alerts sekä Beaver Laken Jehu, Port Arthurin Isku, kuin myöskin paikallisen järjestävän seuran urheilijat. Uskomme, että näistä kilpailuista muodostuu jännittävät ottelut, mitä meidän penkkiurheilijoiden on nautinto katsella. Vielä suuremmalla syyllä, kun yleisen ja alle 21 v. kolmiottelu on muutettu yksityislajeiksi: juoksut 100 m., 200 m., 400 m., ja 800 m. Hypyt: Korkeus ja pituus. Heitot: Kiekko, kuula ja keihäs. Naisille kolmiottelu: 100 m., korkeus ja keihäs. Ja sitten lopuksi 4x100 seurojen välinen viesti A. Kääriäisen lahjoittamasta pokaalista, missä jokaisen seuran parhaat sprintterit koettavat parastaan, mikä seura saa vuodeksi haltuunsa tuon upean kiertopalkinnon komistamaan seuransa entisiä palkinto kokoelmiaan.

Viestin kentän ravintolassa tarjoillaan koko sunnuntai-iltapäivän kahvia, "kuumia koiria" ja muita leivoksia, joten meillä on tilaisuus nauttia ravintolan antimista pitkin iltapäivää. Siis pohjoisen ihmiset, rientäkää Viestin järjestämiin Työnpäivänjuhliin lauantai illalla kabarettitansseihin ja sunnuntaina katsomaan jännittäviä urheilukilpailuita. Näin toivoo. — Nick.

Syysmietteitä

Port Arthur. — Onpahan kulunut jo aikoja kun olen viimeksi pistänyt mustaa valkoiselle tai antanut kuulumisia täältä Järvienpäästä eli Port Arthurista.

Täällä eletään entiseen tapaan, toiset lujasti työn touhussa, toiset taas joutilaina, sillä eihän sitä työtäkään aina viitsi tehdä eikä sitä tahdo ollakaan aina. Vaikka kuulin kyllä, että etenkin metsätöihin kuulutetaan ja soitellaan ja kysellään miehiä mutta ovatko miehet lähteneet täältä paremmille markkinoille kuten joku sanoo, että ei ole täällä metsämiehiä paljonkaan tarjolla.

* * *

Liekö muualla maailmassa niin kurjaa elokuuta ollut kuin on ollut täällä sillä melkein joka päivä on satanut ja tuuli on koettanut lujasti riuhtoa lehtiä pois puista ja niitä sitten riipottaa kaikenmaailman piiriin.

Vaikka ei erikoista kesää ole ollutkaan, niin otettava on taaskin syksy vastaan ja alettava taas syksyn toimet sekä touhut. Näyttämöväki kyllä kokoontui jo kerran.

Yksi näyttämömme monivuotinen jäsen, näyttelijä ja ahkera toimitsija joutui auto-onnettomuuteen josta oli seuraus, että saa kättään kantaa ehkä viikkoja. Tällaisen ikävän kohtalon uhriksi joutui Martha Karkainen. Toivomme hänelle kuitenkin pikaista parantumista, että hän taas voisi päästä ottamaan osaa näyttämötoimintaan. Myöskin toinenkin näyttelijöistämme Ida Ahlgren on ollut sairaalassa jossa hänelle tehtiin leikkaus. Toivotaan Idalle mitä parhainta sillä niin kuoro kuin näyttämökin kaipaavat sinua Ida ja samoin Marthaa.

Vaikka onkin juuri marja-aikaa, niin vähät niitä marjoja oli saatavana tänä kesänä. Kevät oli kylmää ja niin kaikki kukkimisajalla kukat paleltuivat ja sade teki myöskin hallaa ei vain marjoille vaan kaikelle kasvillisuudelle. Mustikka-aika on juuri, mutta vain aniharvoissa paikoissa on mustikoita eivätkä nekään erikoisen suuria kuten joskus menneinä vuosina ovat olleet.

* * *

Tavara on kallista joten moni perheenisä saa taas tuumia kerta kerran perään päänsä harmaaksi ja miettiä miten viedään elämää eteenpäin. Nyt kesällä on sentään ollut töitä, vaan mitä on sitten talvella vaan eihän sitä elämää näin etukäteen voi tietää. Päivä toisensa jälkeen näyttää mitä se on tuova mukanaan. — TAS.

MAINIOT SYYSJUHLAT TORONTON TARMOLASSA

Toronto. — Viime viikolla tulivat kauniit aurinkoiset päivät näille seuduille kuin tilauksesta ja houkuttelivat suuret joukot kansalaisiamme Tarmolaan tämän kesän viimeisiin juhliin. Mutta jos kauniita ilmoja jatkuu niin voidaan niitä juhlia siellä järjestää vieläkin.

Lauantai-iltana pidetty kabaretti onnistui oikein mainiosti ja kaikilla oli ollut hauskaa.

Sunnuntai oli kuitenkin yliveto, sillä jo aamusta varhain alkoi kova kroketin mestaruuskilpailu. Sunnuntaina myöskin suoritettiin kymmenottelun loppuerät, joista suoriuduttiin vasta puoli kolmen aikaan iltapäivällä.

Tämän jälkeen alkoi varsinainen juhlaohjelma. Olga Sula kiitti yleisöä saadusta kannatuksesta, osaston ja johtokunnan puolesta. Kiitoksen saivat myöskin työmuurahaiset, jotka olivat ahertaneet niin, että taas päästiin tyydyttävään tulokseen Tarmolan toiminnassa.

Olgan tervehdyssanojen jälkeen Finlandia kuoro esitti O'Canadan ja kolme muuta laulua Ty Lembergin johdolla. Eric Männistö puhui niissä kulttuuriharrastuksista, joita Tarmolassa on sen 35 vuoden olemassaoloaikana harrastettu ja joiden puolesta on toimittu.

Sen jälkeen kuultiin Eino Tarvaisen hyvällä taidolla esittämä Len Hjorthin kirjoittama Suurjuhlaruno, jonka Len olisi itse terveenä ollen esittänyt. (Valitamme osanotolla Lenin sairautta).

Ohjelman kohokohdaksi muodostui Yrityksen tyttöjen ja poikien yhteisvoimistelu Elsie Jokisen johdolla. Kiitämme Elsiä ja tyttöjä sekä poikia. (Sama esitettiin Suurjuhlilla).

Samoin Iivari Kitusen tervehdys Sarniasta. Oli erittäin mielenkiintoista kuulla pitkäaikaisen järjestöveteraanin puhetta, joka uhkui kiinnostusta järjestömme kulttuuritoimintaan, johon hänellä olosuhteiden pakosta ei ollut mahdollisuutta osallistua, koska Sarniassa ei ole enään järjestön osastoa. Hän uskoi ja toivoi, että nuorempi sukupolvi voi toiminnallaan yhdistää täällä vielä eri ryhmissä toimivat joukot yhteen ja viedä eteenpäin valistus ja kulttuuritoimintaa voimakkaammin ja laajemmin kuin erinäisissä ryhmissä toimien.

Juhlassa kuultiin myöskin Mary Randallin tilaisuutta varten sepittämä runo, jonka hän itse lausui. Kiitos Mary.

Lopuksi Finlandia kuoro esitti kolme laulua, viimeisenä Canadan Suomalaisen Järjestön Marssin.

Kiitos ohjelman esittäjille ja johtajille. Urheilupuolesta varmaan kirjoittaa Vaasan Jukka. — A.N.

Port Arthurin kuulumisia

Port Arthur. — Port Arthurin, Fort Williamin ja tämän piirin unioiden ammattineuvoston kokouksessa viime torstaina suoritettiin valmistelut lokakuussa pidettävään Ontario Federation of Labour kahdeksatta edustajakokousta varten. Kokous pidetään North Bayssa, lokakuun 5 — 7 päivinä ja neuvoston edustajaksi valittiin Norman Richards joka myös osallistuu poliittiseen valistuskonferenssiin. Useat neuvoston jäsenyyteen kuuluvat uniot olivat jo valinneet edustajansa ja lähettäneet alustuspäätöslausuntojaan.

Neuvoston kokous lausui protestinsa ja teki valituksia Ontarion teollisuus- ja työlautakunnan minimipalkkasäädöksien rikkomuksia vastaan mitä on tapahtunut paikallisissa hotelleissa ja ravintoloissa. Niiden isännistöt ovat vaatineet palvelijat allekirjoittamaan sopimuksen jossa velotetaan 50 sentin aterian hinta jokaista neljää työtuntia kohden, vaikka sitä ei asianomainen syökään. Minimipalkkalaki varoittaa erikoisesti ettei alennusta saa tehdä ellei ateriaa syödä. Myöskään ei säädöksissä ole kohtaa, jonka mukaan voidaan vaatia allekirjoitus sellaiseen palkan alennukseen.

Neuvosto yhtyi myöskin kirvesmiesten unio-osaston 1669 valitukseen vankityön käyttämisestä rakennustöissä Ontarion ojennuslaitoksissa ja vankifarmeilla. Erikoisesti odotetaan näiden vaalipiirien edustajain toimivan tilanteen korjaamiseksi.

Edelleen hyväksyttiin avustustoiminta latomotyöläisten union johtamassa taistelussa Toronton suuria päivälehtiä vastaan ja vedottiin kaikkiin alueen työväenunioihin.

* * *

John Aho kuoli Fort Williamin keuhkotautiparantolassa viime torstaina oltuaan siellä vain muutamia viikkoja. Hänet haudattiin maanantaiaamupäivällä Port Arthurin Everest hautaustoimiston kautta. Hän oli syntynyt Suomessa Kiiskilän kylässä helmikuun 13 päivänä, 1892 ja oli kuollessaan 72 vuoden ikäinen. Suomesta oli hän tullut tänne Port Arthuriin 38 vuotta sitten ja työskennellyt ympäristön metsätyömailla. Jälkeen jäi muistelemaan Suomessa yksi veli ja yksi sisko ja täällä serkku, ystäviä ja järjestötovereita. — ATH.

USAn viimeisin avaruusyritys epäonnistui

Cape Kennedy. — Yhdysvaltalainen Titan 3A-mallinen sotilasavaruusraketti lähetettiin täältä tiistaina ensimmäiselle kokeilumatkalleen, mutta sen kolmas vaihe ei suorittanutkaan tehtäväänsä lähetyslavan lähettämiseksi kiertämään avaruudessa.

Raketin matkaa seuranneet asemat menettivät radioyhteyden raketin kanssa 13 minuuttia sen matkalle lähettämisen jälkeen.

Ilmavoimien taholta ilmoitettiin lähes kaksi tuntia myöhemmin, että kolmas vaihe ei ollut toiminut odotusten mukaisesti eikä lähetyslava ollut saavuttanut suunniteltua kiertorataa.

Laosin neuvonpito lykkääntyi

Pariisi. — Laosin puolueettomien johtaja prinssi Souvanna Phouma ilmoitti Pariisissa perjantaina, että kolmen poliittisen ryhmän johtajien kokous, jonka oli määrä alkaa perjantaina iltapäivällä Saint Cloudissa, on siirretty toistaiseksi määräämättömään ajankohtaan.

Keskusteltuaan puolitoista tuntia Pathet Laon johtajan prinssi Souphanouvongin kanssa Souvanna Phouma sanoi:

— Sain sen vaikutelman, että prinssi Souphanouvong haluaa ensin valmistella maaperää kaikkien sisäisten ongelmien ratkaisemiseksi ja osallistua vasta tämän jälkeen konferenssiin. Olemme katsoneet parhaaksi käydä yksityisiä neuvotteluja, ja jos meillä niiden päättyessä on toiveita sopimuksesta, järjestämme virallisen kokouksen.

Prinssi Souphanouvong sanoi samanaikaisesti AFP:lle, että hänen ja prinssi Souvanna Phouman perjantainen kokous oli ensimmäinen yksityinen neuvottelu. Hän kieltäytyi sanomasta muuta ja totesti ainoastaan: "Meidän täytyy odottaa ja katsoa."

Prinssi Souphanouvongin valtuuskunnan edustaja sanoi kuitenkin, että ratkaistavat ongelmat koskevat sotilaallista toimintaa Laosissa, kokoomushallituksen uudelleen muodostamista ja pääkaupungin valitsemista hallitukselle.

Australia tarvitsee lisää asukkaita

Perth, Australia. — B. J. Flanagan sanoi täällä äskettäin Länsi-Australian demokraattisen työväenpuolueen vuosikonferenssissa, että hänen mielestään Yhdysvaltain ja Britannian tulisi auttaa Australiaa sen pyrkiessä lisäämään nykyistä "riittämätöntä" asukaslukuaan.

"Puolustuskysymyksen yhteydessä on vastassa se kolkko todellisuus, että ellei Australia kykene lisäämään nykyistä 11-miljoonaista asukaslukuaan 20 miljoonaan seuraavan vuosikymmenen kuluessa, niin kaikki on menetetty", sanoi hän.

"On kyseenalaista, josko meillä on moraalinen oikeus hallita tätä maata, sillä Australiasta pohjoiseen sijaitsevat väestörikkaat kansat voisivat käyttää tätä aluetta."

N-liittolainen lehti syyttää israelilaisia diplomaatteja

Moskova. — Neuvostoliittolainen ammattiyhdistysväen äänenkannattaja Trud on syyttänyt, että israelilaiset diplomaatit ovat levittäneet sionistista kirjallisuutta neuvostoliittolaisten juutalaisten keskuudessa ja käyttäneet synagogia poliittisiin tarkoituksiin.

Samalla lehdessä arvosteltiin niitä neuvostoliittolaisia juutalaisia, jotka hyväksyivät ulkomaalaisten diplomaattien toimenpiteet ja käyttivät synagogia "keinottelutarkoituksiin".

Maailman todetut öljyvarat

Koko maailman öljyn tuotanto oli vuonna 1963 1,305.2 milj tonnia. Todettujen öljyvarojen määrä koko maailmassa oli viime vuonna 45,000 milj. tonnia, kun huomioon otetaan vain ne esiintymät, joiden varmasti tiedetään sisältävän öljyä. Edellä olevat seikat on ilmoitettu Esson toimesta.

Edellä mainittujen tietojen mukaan öljyn tuotanto jakaantui siten, että Pohjois-Amerikassa tuotettiin öljyä 425.8 milj. tonnia. Latinalaisen Amerikan Karibian meren alueella (Kolombia, Trinidad, Venezuela) 184.9 milj. tonnia ja latinalaisen Amerikan muulla alueella 24.3 mil. tonnia. Keski-Idässä 343.9 milj. tonnia, Kauko-Idässä 29,6 milj. tonnia, Länsi-Euroopassa 18,1 milj. tonnia, Afrikassa 50,8 milj. tonnia, ja sosialistisissa maissa 227,6 milj. tonnia. Öljyn tuottajamaista Yhdysvallat oli suurin 373,5 milj. tonnin määrällä ja Neuvostoliitto toinen 205,5 milj. tonnin määrällä.

Tähän mennessä todistetuista öljyvaroista arviolta suurimman määrän n. 8,700 milj. tonnia käsittää Kuwait. Seuraavalla tilalla on Saudi-Arabia 8,000 milj. tonnia, Iran 4,900 milj. tonnia, Yhdysvallat 4,600 milj. tonnia, Neuvostoliitto 4,100 milj. tonnia, Irak 3,400 milj. tonnia. Venezuela 2,400 milj. tonnia jne.

Maailman turuilta

78-VUOTIAS MUMMO EKSYKSISSÄ PÄIVÄN

Gravenhurst. — Eräs 78-vuotias torontolainen isoäiti, joka marjamatkalla asteli väärälle intiaanipolulle, käveli maanantaina 24 tunnin kuluttua, ja 24 mailin päässä marjapaikaltaan omin voimin pois metsästä.

Mrs. Catharine Holliday, Torontosta, kulutti kengänpohjansa kokonaan sen jälkeen kun hän lähti tyttärensä kesämökiltä Kashe järveltä sunnuntaina kello kahden tienoissa iltapäivällä marjastamaan.

Kello kahdelta maanantaina iltapäivällä hän tuli lähtöpaikasta etäällä olevan Silver järven rannalla olevalle kesämökille missä hän, vietettyään yön metsässä, nautti rauhallisesti kupin teetä ennen kuin hän suostui lähtemään venematkalle kotimökkiä kohti.

Ontarion maakuntapoliisi ja noin 40 siviiliä etsi sunnuntai-iltana sakeaan metsään eksynyttä mummoa.

Don-haalilla on tärkeitä kokouksia

Toronto. — Ensiksikin muistutus että Toronton osaston syyskuun kokous pidetään haalilla maanantaina, syyskuun 14 päivänä, kello 8 illalla.

Syyskuun 21 päiväksi on kutsuttu kaikkien alajaostojen, osaston johtokunnan ja Yrityksen yhteinen kokous, jossa tehdään suunnitelmat talvitoiminnalle. Ennen sitä toivomme, että kaikki alajaostot suunnittelevat valmiiksi ehdotuksia tälle yhteiselle kokoukselle.

Kokouskutsu "Pohjalaisille"! Saapukaahan haalille tiistaina, 8 pnä suunnittelemaan suuria "Heimojuhlia". — H.T.

SODANKÄYNTI SAANUT AIVAN UUDEN LUONTEEN

Moskova. — Sotien historiassa sotatoimien päämuotoina ovat olleet hyökkäys ja puolustus. Nyt on etutilalle astunut sotatoimien uusi muoto, strategisten ydinasevoimien isku vihollisen sotilaallisia, taloudellisia ja poliittisia kohteita vastaan. Tämä sotatoimien muoto määrittelee mahdollisen sodan koko kulun, kirjoittavat NLn marsalkka V. Sokolovski ja kenraalimajuri M. Tsherednitsenko Neuvostoarmeijan lehdessä julkaistussa laajassa artikkelissa, jossa käsitellään sotataitoa uudella kaudella.

Artikkelissa huomautetaan, että sosiaalisen luonteensa tähden Neuvostoliitolle ei ole tarpeen sota, vaan rauhanomainen rinnakkainolo, ei aseistautumiskilpailu vaan yleinen aseistariisunta. Mutta koska imperialistiset valtiot eivät ole luopuneet Neuvostoliiton ja muiden sosialististen valtioiden tuhoamisaikeista, täytyy Neuvostoliitolla olla valmiina suunnitelma imperialistisen hyökkäyksen torjumiseksi. Neuvostoliiton käytettävissä olevat ydinvoimat antavat mahdollisuuden murskaavaan iskuun mitä tahansa aggressiivista liittoutumaa vastaan.

On luultavaa, että jos imperialistit aloittavat ydinasesodan, niin siinä tullaan käyttämään myös sotatoimien perinteellisiä muotoja, jalkaväen hyökkäyksiä ja puolustusta ja laivaston toimintaa, vaikka näiden käyttömuoto perinpohjin muuttuukin aikaisempiin sotiin verrattuna. Kirjoittajat huomauttavat, että mahdollisen sodan kohtalon määräävät ydinaseiden iskut. Niiden tuloksista riippuu koko taistelun ja operaation menestys. Taistelun kuluessa voi tietenkin sattua tapauksia, jolloin sotaa käydään tavallisin asein käyttämättä ydinaseita. Sen tähden armeija täytyy valmentaa myös tällaiseen sodankäyntiin.

Voidaan olettaa, että ydinasesodassa tulisi olemaan alku- ja jatkovaihe Sodan alkuvaiheella on ratkaiseva merkitys koko sodankäynnille. On täysin mahdollista, että tässä vaiheessa sota jo päättyykin, sillä ydinaseiskujen jälkeen tuskin on tarpeen sotatoimien jatkaminen. Teoreettisesti sodan jatkuminen on tietenkin mahdollista, huomauttavat kirjoittajat. Artikkelissa esitellään seuraavia sotatoimien muotoja, joilla nykyaikana on suuri merkitys ydinasejoukkojen ja ydinasein varustettujen sukellusveneiden iskut, ilmavoimien operaatiot, jalkaväen operaatiot, laskuvarjojoukkojen hyökkäykset ja merivoimien toiminta. Kirjoittajat huomauttavat, että sotatieteen täytyy nykyaikana kehittää näitä ja muita konkreettisia taistelumuotoja.

Artikkelin julkisuuteen saattaminen lienee yhteydessä imperialististen valtioiden viime aikoina suorittamiin hyökkäyksiin.

Kuolemansyyntutkijat moittivat isää lapsen kuolemasta

Kuolemansyyntutkijalautakunta katsoi keskiviikkoisen kuulustelun perusteella, että eräs etobicokelainen isä, jonka 4-vuotias tyttö hukkui heinäkuun 31 pnä, oli äärettömän huolimaton, antaessaan veneensä ohjauksen siihen kykenemättömälle henkilölle ja myös siksi, ettei hän ollut varannut asianmukaisia pelastusliivejä veneeseen.

Kuolemansyyntutkijalautakunta totesi kuitenkin Debran kuoleman onnettomuudeksi mutta ehdotti, että hallitus asettaisi ikärajan veneiden ajajille ja vesisuksittelijain veneessä oleville peräänkatsojille.

Debra Wolf putosi veteen 14-jalkaisesta lasikuituveneestä ja hukkui Wolseley Bayssä, French Riverillä.

Kuolemansyyntutkijalautakunnalle sanottiin, että Debra toimi tarkkailijana kun hänen 11-vuotias siskonsa Lillian ohjasi 40-hevosvoimaista venettä. Mr. Wolf oli veneen perässä vedettävillä vesisuksilla. Tämä oli ensimmäinen kerta kun Lillian ohjasi venettä yksinään.

Mr. Wolf sanoi, että hänen perheensä oli kahden viikon kesälomalla French Riverillä ja että hän oli ollut Lillianin kanssa järvellä ainakin kaksikymmentä kertaa, jolloin tyttö oli ajanut venettä hänen valvontansa alaisena. Samana päivänä kun onnettomuus tapahtui hän oli ajanut itse venettä kolmen mailin matkan rantaan jolloin Lillian oli ollut vesisuksilla ja matkalla takaisin kesämökille Lillian oli ohjannut venettä ja hän oli ollut vesisuksilla.

Kun Lillian käänsi veneen kohti rantaa päästääkseen isänsä pois suksilta matalaan veteen, niin Debra menetti tasapainonsa ja putosi 12 jalkaa syvään veteen. Vaahtokuminen vesisuksittelijain vyö, joka tytöllä oli päällä, luisti pois, sanoi mr. Wolf.

Yleinen syyttäjä A. Burbidge moitti mr. Wolfia siitä kun tämä ei varmistanut aikaisemmin, että Debralla oli pelastusliivi. Lillian todisti aikaisemmin, että Debra laittoi itse vyön päälleen.

Ottawasta kolmas versio YKlle suunniteltavista rauhanvoimista

(Jatkoa sivulta 1)

YKta koskevia kysymykiä.

Lopuksi ottawalaiset virkailijat alkoivat käsittää, että mahdollisuudet konferenssin onnistumiseksi ja sen päätöksien hyväksymiseksi YKn jäsenien taholta olisivat paremmat jos se koostuisi muistakin eikä vain kuuden valkoihoisen maan edustajista. Tämä siitä syystä, että yli puolet YKn jäsenmaista on muiden kuin valkoihoisten ihmisten asuttamia.

Suunnitelmien mukaan konferenssi pidettäisiin jonain aikana ennen YKn Yleiskokouksen kokoontumista marraskuun 10 päivänä ja kestäisi ehkä viikon.

Vielä ei ole lähetetty mitään virallisia kutsuja millekään maalle ja mikäli on kysymys Suomen osallistumisesta, niin siitä ei ole vielä mitään varmuutta.

Ayriss Florist
LIMITED
"Kukkasovitelmamme erikoisalamme"
Puhelin HU. 5-2918
695 BAYVIEW AVENUE
(Lähellä Eglintonia)
TORONTO, ONT.

Kiinteistövälittäjä
ROLF HEYNO
REALTOR
2269 Yonge Street
(Eglintonin kohdalla)
Toimisto HU 9-4988
Kotiin CH 1-4550
Canadian Association of Real Estate Boards ja Toronton Real Estate Boardin jäsen.

BEVERLEY STEAMBATH
137 BEVERLEY ST., TORONTO
PUHELIN EM. 4-9997
On nyt avoinna miehille ja naisille joka päivä, paitsi maanantaina.
AUKIOLOAJAT:
Tiistaista perjant. 2—11 ill.
Lauantaina 10 ap. — 12 yöllä
Sunnuntaina 7 ap. — 2 ip.

MATKATOIMISTO
SUOMEEN - TANSKAAN - NORJAAN - RUOTSIIN
Maailmanlaajuinen matkapalvelu
Yli 30 vuoden asiakaspalvelu suomalaisille ystävillemme
Kysykää Miss Pontson
O. K. JOHNSON & CO. LIMITED
TORONTO: 697 Bay Street EM. 6-9488
BARRIE: 107 Dunlop Street East PA. 6-6525
SARNIA: 125 North Front Street ED. 6-6169

Välttäkää tarpeettomia leikkauksia
Lääkeasiantuntijat sanovat ja me tiedämme itse, että vatsan, maksan tai sapen toiminnallisuuden pienikin epähäiriö voi aiheuttaa vatsahaavoja ja maksan sekä sapen tulehtumisen, mikä voi johtaa vakavaan tilaan. Jos teitä vaivaa kaasukivut rinnan ja kylkiluitten alla, kyljissä ja vatsassa, sydänkipu, ruuansulatushäiriöitä, jos teillä on tahmainen kieli, suussa haavoja, arkoja paikkoja ja kiristävää maha — huimausta, tai verenvuotoa epäsäännöllisestä vatsan liikunnasta tai ruskeita taikka keltaisia täpliä kasvoissa, rinnassa ja käsissä, se on varoitus, että teillä on maksanvika ja ruoansulatuselinten toimintahäiriö ja niin edelleen sora, kivimäinen hiekka. Teidän tulisi ottaa lääkettä viivyttelemättä leikkauveistä odottamatta.
Alkää odottako huomiseen silloin kun lääkettä tarvitaan tänään. Ottakaa RUSCI REMEDY'ä teelusikallinen kolmesti päivässä. Yhtenä päivänä ennen ateriaa, seuraavana päivänä aterian jälkeen, tai ennen nukkumaan menoa.

HINTA $6.00 (KUUSI DOLLARIA) PULLO
Lähettäkää tilauksenne yhdessä maksun kanssa suoraan meille:
LUSCOE PRODUCTS LTD. VA.
559 BATHURST STREET, TORONTO 4, CANADA

Joseph P. Thompson
(1957) LTD.
HAUTAUSTOIMISTO
132 Carlton St., Toronto, Ontario
(Ainoa osoitteemme)
R. DAVISON, johtaja
WA. 1-3971 — WA. 1-1793

Ilomäki Bros.
Monument Co.
Huolella valmistaa kaikkia kivityöalaan kuuluvia töitä.
Puhelin WA. 3-4469
506 Brunswick Ave., Toronto, Ont.

SAMPO MOTORS
5 ROBERT ST., TORONTO, ONT.
(1 katu länt. Spadina-Collegesta)
WA 2-7658
Korjaukset ammattitaidolla
Vanhojen ja uusien autojen myynti
TORONTON VANHIN SUOMALAINEN AUTOKORJAAMO

LEO'S B/A SERVICE
Kunnostetaan kaikenmallisia autoja. B/A autorenkaita ja välineitä
Puhelin DI 4-8231
Cumberland ja Munro kat. kulm.
Port Arthur Ontario

RAKENNUSKAUSI ALKANUT!
Meiltä saatte kaikenlaisia rakennustarpeita.
THUNDER BAY LUMBER CO.
(FORT WILLIAM) LTD.
HENKILÖKUNNAN OMISTAMA
HENKILÖKUNNAN JOHTAMA
"Kuuluisa palvelustaan"
Puh. 3-7469
516 Simpson St. Fort William

Milloin hyvänsä tarvitsette ruokatavaraa, lihaa tai miesten vaatetusta, ostakaa ne osuuskaupastanne
International Co-Op Stores Ltd.
176 S. Algoma Street Port Arthur, Ontario

LAKEHEAD MOTORS LIMITED
ilmoittaa, että Mr. Albert (Bert) Kuusela on valittu heidän myyntiosaston palvelukseen. Aikaisemmin hän työskenteli Geraldtonin autoliikkeessä ja Port Arthurin liikkeissä v. 1949 lähtien. Koska hän on suomalaista syntyperää, kutsuu hän lukuisia suomen- ja englanninkielisiä puhuvia ystäviään keskustelemaan hänen kanssaan heidän autotarpeistaan.

LAKEHEAD MOTORS LIMITED
VALIANT, PLYMOUTH, DODGE, CHRYSLER, IMPERIAL — DODGE ja FARGO-kuorma-autoja
Puhelin DI 5-6581
951 Memorial Avenue Port Arthur, Ont.

PELASTUKSEN
evankeliumia julistetaan Siion Rukoushuoneella sunnuntaisin klo 7 ip. sekä keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 7.30 ip.
SIION RUKOUSHUONE
122 Powell St., Vancouver, B.C.
TERVETULOA!

SCANDINAVIAN AIRLINES LINJAA
edustaa
Ritari Agencies
7 Cedar St.
SUDBURY
Puhelin
675-5683
HUOLETONTA LOMAILUA

Suomeen ainoastaan $53.80 käteismaksuna!
Tässä on teille tarjolla mainio tilaisuus matkustaa tänä syksynä Suomeen SAS'illa. Uusi SAS'in 21-päivän lentolippu (economy) excursion maksaa ainoastaan $536.80 edestakaisin Torontosta ja on voimassa marraskuun 5. päivään saakka. Maksaen vain $53.80 käteismaksuna pääsette matkalle SAS'in "pay later" järjestelyä! Lentäkää SAS'in jetillä suoraan Montrealista. Tehkää nyt matkasuunnitelmanne SAS'ia edustavan matkatoimistonne kanssa.
SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES SYSTEM
Credit Foncier Bldg., 244 Bay St., Toronto, Ont., EMpire 2-3221
323 Dominion Square Bldg., Montreal, Que., UNiversity 1-3311
211 Portage Avenue, Winnipeg, Manitoba, WHitehall 3-0673

(3-17)

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

VUOKRATTAVANA

NYKYAIKAINEN, HYVÄSSÄ KUNNOSSA oleva kolmen huoneen apartmentti kylpyhuoneineen vuokrattavana Vapauden talossa. Kuuma- ja kylmävesi talon puolesta. Kohtuullinen vuokra. Kysykää: Vapauden konttori, 100 Elm St. W., puhelin 674-4264.

OPTOMETRISTI
L. Y. Lacourciere
B.A., O.D.
Puh. 674-5156 — kotiin 673-2674
36 ELM ST. EAST YLÄK.
SUDBURY ONTARIO

Foot & Goring Ltd.
Vakuutuksia - Kiinteimistöjä
Kiinteimistölainoja
PUHELIN 675-7585
52 Elm St. East Sudbury

"Cash & Carry" hinnoilla
KAIKKI RAKENNUS- JA PUTKITUSTARPEET
tai velaksi helpoilla vähittäismaksuilla ja ilmaisella tuontipalvelulla. VANEERIA, LAUTAA, OVIA YM. Uutta ja käytettyä tavaraa. Pesuammeita, toiletteja, sinkkejä, putkea ym.
"LATEX" ULKO- ja SISAMAALIA .... gall. 2.95
Greenspoon Bros. LIMITED
214 Notre Dame 674-4259 Sudbury

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

V.- ja u.-seura Alertsin kokous pidetään Finnish-haalilla tänä (torstai) iltana kello 7.30. Kaikki mukaan.

Wanupin urheilukentällä pidetään radan kunnostamistalkoot lauantaina, syyskuun 5 päivänä.

TUL:n naisvoimistelijain vieralua järjestävän komitean kokous pidetään Finnish haalilla tiistaina, syyskuun 8 päivänä kello 8 illalla.

"Unkarin mustalaiset"-näytelmän harjoitukset alkavat Finnish-haalilla tiistaina, syyskuun 8 päivänä kello 7 illalla. Kaikki näyttelijät mukaan, please.

CSJ:n Sudburyn osaston kuukausikokous pidetään Finnish-haalilla keskiviikkona, syyskuun 9 päivänä kello 7.30 illalla.

CSJ:n Sudburyn osaston johtokunta järjestää seurapeli-illan Työn Puiston ravintolahuoneessa keskiviikkona, syyskuun 16 pnä, alkaen kello 7.30 ill.

Työn Puiston mainio sauna on yleisön palveluksessa keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin kello 1—11 ip.

Alerts-Visan kokous on Finnish-haalilla torstaina, syysk. 10 pnä, alkaen kello 8 illalla.

Putkitus-, lämmitys-, pelti- ja ilmanvaihtotöiden expertit
NELSON Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
Puh. 673-4273 ja 674-7115
100 Maki Ave. Sudbury

Seurapeli-ilta Työn Puistossa

Työn Puiston ravintolahuoneeseen järjestetään CSJ:n Sudburyn osaston johtokunnan toimesta railakas seurapeli-ilta syyskuun 16 päivänä. Tässä seurapeli-illassa on monilla "onnenmyyrillä" varmaan hyvät mahdollisuudet, sillä kaikenlaisia arvokkaita pelejä pelataan.

Kahvia myöskin tarjoillaan melkein koko illan, että siellä ei tarvitse olla kuivin suin.

Syyskuun 16 päivä kannattaa pitää mielessä senkin vuoksi, että se sattuu olemaan keskiviikko ja kuten kaikki tietää, silloin on myöskin Työn Puiston sauna auki, joten sitä voi käydä ensin vaikka löylyä lyömässä ja tulla sen jälkeen "jäähylle" seurapeli-iltaan.

Otto Kratz kuollut Neuvosto-Karjalassa

Sain Neuvosto-Karjalasta kirjeen, jonka mukaan entinen sudburylainen, Hilja Kratz lähettää Vapauden lukijoille tiedon, että hänen miehensä, Otto Kratz kuoli Petroskoissa viime heinäkuussa. Näin kertoo lehdellemme K. Salo, Sudburysta, Lockerbyn alueelta. Mrs. Kratzin kertoman mukaan Otto Kratz oli eläkkeellä monta vuotta ennen kuolemaansa, asuen Moskovassa ja nyt viimeksi Petroskoissa.

Elokuu oli kylmin Sudburyn alueella

Viime maanantaina loppunut elokuu oli kylmin 45 vuoteen Sudburyn alueella. Mutta se ei ollut kaikkein vesirikkain vaikka, vettä satoikin 24 päivänä kuukauden 31 päivästä.

Ainoastaan kolmena päivänä kohosivat lämpömittarien elohopeat yläpuolelle 80 F. ja 17 päivänä elohopeat laskivat 40 F asteen nurkille.

Kuukauden keskilämpö oli 58.2 F. astetta, mikä rikkoi aikaisemman alhaisemman lämpöennätyksen, joka oli mitattu vuonna 1927, jolloin keskilämmöksi saatiin 59.6 F. astetta. Tämä aikaisempi alhainen ennätys meni melkein rikki seitsemän vuotta sitten jolloin elokuun keskilämmöksi mitattiin 59.9. F.

Ylläminaitut kolme elokuuta ovat ainoat jolloin keskilämpö on laskenut elokuussa alapuolelle 60 F. asteen.

Sademäärä tämän vuoden elokuussa oli 2.36 tuumaa, joka on vähän yläpuolella keskimäärää. Viime vuonna elokuussa satoi 4.98 tuumaa.

Raportti järvien vesitarkastuksista on valmistumassa

Sudburyn alueen terveystarkastaja Jim Sandul antoi viikon alussa tiedon, että yksityiskohtainen raportti tämän alueen joki- ja järvivesien tarkastuksista on saatavissa ehkä ensi viikolla.

Kaksi korkeakouluoppilasta, Bill Cook ja Peter Borkovitch, suoritti vesitutkimukset. Ohjelma tuli loppuun suoritetuksi viime perjantaina.

Järvet ja joet, joista otettiin kokeet, ovat seuraavat:

Lake Ramsey, Minnow Lake, Nepahwin Lake (Trout Lake), Simon Lake, Robinson Lake, Vermilion Lake, Windy Lake, Onaping River, Whitson River, Whitson Lake, Wahnapitae River, French River, Long Lake, Fairbanks Lake, McCharles Lake, Spanish River, Apsey Lake, Anderson Lake, North Channel, Saublee River, Lake Wahnapitae, Garson Lake, Boucher Lake, Onwatin Lake, Frenchman Lake, Hanmer Lake ja Ella Lake.

Kaikin reippaasti kokoukseen

Ensi viikon keskiviikkona eli syyskuun 9 päivänä pidetään taas pitkästä aikaa Finnish haalilla osaston kuukausikokous. Kuukausikokousten pitäminen onkin jäänyt vähän niin ja näin kun melkein kaikki ihmiset ovat olleet viettämässä kesälomiaan, mutta nyt sitä voidaan jälleen aloittaa.

Osaston johtokunnan viimeksi pitämässä kokouksessa herätettiinkin monia sellaisia asioita "kesäunestaan", joiden käsittelyssä tarvitaan koko osaston jäsenistö. Edessä meillä kulttuurityön harrastajilla on nyt syystoimintakausi, jonka suhteen tehtiin keväällä hyviä päätöksiä, mutta näiden hyvien päätöksien toimeen panemisessa tarvitaan muutakin kuin puhetta. Siis joukolla riennämme osaston kokoukseen ensi keskiviikkona. Uudet jäsenet ovat myös tervetulleita.

Sairashuoltokomitea kiittää lahjoituksesta

Nikkelialueen kansalaistemme sairashuoltotyön hyväksi on jälleen saatu lahjoituksia. Beaver Laken Naistenkerho on lahjoittanut $10.00 ja Onni Hulkko, Livelysta lahjoitti $2.00. CSJ:n Sudburyn os. sairashuoltokomitea lausuu sulimmat kiitoksensa lahjoituksista.

Kolmen kadonneen etsintä jatkuu

Viime perjantai-iltana Lake Wahnapitaella tapahtuneessa hukkumisonnettomuudessa kolmen kadoksiin joutuneen henkilön etsintä on jatkunut lauantaiaamusta lähtien. Etsijät ovat menettäneet toivon heidän elävänä löytämisestään.

Kadoksissa ovat mr. Adelore Cardinal, jonka vaimo ja appiukko saivat surmansa onnettomuudessa ja hänen kaksi lastaan, 8-vuotias Gary sekä 4-vuotias Debbie.

Mrs. Cardinalin ja hänen 75-vuotiaan isänsä Louis Siezin ruumiit löydettiin viime lauantaina.

Erällä kohdilla järvi on noin 300 jalkaa syvä ja viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana tapahtuneissa onnettomuuksissa hukkuneista noin 30 henkilön ruumiit on vieläkin löytämättä.

Pieni auto jäi kuorma-auton alle 4. lapsen isä kuoli

Neljän lapsen isä kuoli St. Josephin sairaalassa Sudburyssa keskiviikkona noin tunti sen jälkeen kun hänen kevyt ulkomaista mallia oleva autonsa murskautui 14-tonnin painoisen kuorma-auton alle, jolla oli lastina asfalttia.

Rakennuskoneiden käyttäjä, Reginald Ross, St. Lawrence-kadulta, vapautettiin romuläjästä kahdeksan ohimenossa olleen kaivosmiehen toimesta, jotka olivat matkalla työhön ja auttoivat sairasauton miehiä vedettäessä 1,200 paunan painoisen auton pois ylösalaisin kääntyneen kuorma-auton alta.

Kuorma-auton kuljettaja, 43-vuotias Laurent Drouin sanoi poliisille, että hän oli menossa kohti etelää Falconbridge roadilla kun Rossin auto tuli kohti itää Maley-kadulta ja ajoi hänen eteensä. Kuorma-auto puski pienen auton tien yli ojaan kääntyen ylösalaisin sen päälle. Kuorma-auton kuljettaja säilyi onnettomuudessa vammoitta.

Kuulustelut onnettomuuden johdosta on määrätty pidettäväksi.

Syyttää, että hänet kidnapattiin

Pretoria, Etelä-Afrikka. — Sabotaasitoiminnasta epäillyn järjestön 32-vuotias brittiläissyntyinen johtaja Dennis Arthur Higgs löydettiin tällä viikolla sidottuna Johannesburgissa.

Higgs on entinen eteläafrikkalaisen yliopiston luennoitsija. Hän väittää, että hänet oli kidnapattu Lusakassa, Pohjois-Rhodesiassa. Hän kertoo kolmen valkoihoisen miehen sitoneen hänet ja kuljettaneet häntä silmät sidottuna jonkun matkaa autolla.

CLUB NEWS

Reflection on Suurjuhla 1964

Now that our Suurjuhla is again behind us and the initial stages of rehabilitation are over let us take time now to reflect a bit on the weekend's events as well as the season leading up to them. Happy reflections they must be, for the Juhla was all and more than anyone could ask for. But perhaps a little sad too, remembering the many enjoyable hours spent working and playing together which are now behind us. Fun hours they were—but serious ones too. There were even some rough times as tempers became a little frayed, however these are understandable and quickly forgotten. It is the good times we remember and talk about for years to come—the associations we make, and keep, sometimes for a lifetime.

Let's look back a bit over our Suurjuhla 1964. It goes without saying that the greatest thanks for the success of this year's Festival must go to the people of South Porcupine and Timmins. Anyone who has ever been involved in the preparation of a Juhla, and I am sure we all have at one time or another, can appreciate the many long hours spent in planning and arranging a Festival such as this. The fact that South End and Timmins are smaller perhaps in size than some of our other centres made it necessary for a smaller number of people to do double the work The Juhla itself was a clear indication that it can be done.

There are so many people who deserve our very special thanks. Those we all know by name and reputation for their years of hard work—as well as many other behind the scenes who have also given so much of their time and energies to keep our organizations strong—our Juhlas successful. Since it would be impossible to mention all the persons by name, may we as participants and visitors to the 1964 Festival say thank you to the people of South Porcupine and Timmins for a job well done. May we prove worthy of all your efforts by affording you as much enjoyment and hospitality when it is our turn to host a Suurjuhla.

* * *

As good friends tend to do, I would like to mull over some of the highlights of the weekend with you. So much was packed in such a short time, it's hard to know just where to start. First of all, let's dispose of the weather. Yes—it rained! Not much, but enough to make it a little unpleasant. And that's all it proved to be — a little unpleasant. The athletes donned their sweatsuits and even when it was raining the hardest were seen jogging around the track warming up. They had no intention of letting it bother them. Out came the raincoats and kerchiefs and we were all set. The audience had to split up on Saturday, but that was very effectively carried out. After an early morning rehearsal and meeting at the Camp, the choir members piled into their cars and trouped out to the Hall. Wilbert made the announcement to the audience that the programme would be held at the Hall. Those of us who stayed at the field put on an extra jacket or two, and shouted and cheered just as loudly as the athletes buzzed through their events.

The track meet went as smoothly as silk. One event after another with no time lost—thanks to an excellent job by our track officials. This is a team that's pretty hard to beat. Credit where credit is due—our athletes must also be commended on their good spirit and willingness to cooperate. One can't help but be impressed with the good sportsmanship and kinship shown by all the participants. As you walked around you could catch one of the boys kidding another (both from different centres) about who was going to make or break the next jump. Fun bets were made for coffee. When a slight adjustment in step perhaps would make for a higher jump, there was always someone to point this out. It is natural to want to win—and each one tries his best to do so. But to recognize and admire a competitor's skill, and to eagerly encourage it, this takes a true sportsman. Such is the quality of our athletes. The results of the meet were good—some very good—the spirit was unbeatable.

The Saturday afternoon musical programme I must speak of only from hearsay. The Hall as I understand was packed. The numbers were excellent! This seemed to be the unanimous opinion. Unfortunately I was also unable to attend the play Veljesten seikkailut on Saturday evening, but as I understand this also went of very well and the audience thoroughly enjoyed it.

The dances throughout the weekend were a real smash. There was excellent music at all three dances—and this was obvious by the tremendous crowds which were out for all of them.

* * *

Sunday's events proved conclusively that weather was immaterial. A little cool it was, but on with a few more clothes and away. Sunday morning's Mass Gymn rehearsal—although a bit late getting started—went off like clockwork. Mind you, we did sneak in an extra rehearsal on Saturday afternoon which helped a great deal. Meetings were being held in the restaurant, and by 10:30 the track meet was well under way again.

The afternoon programme began as is our custom with the Grand Opening March. The combined orchestra directed by Leo Niemi accompanied with a very inspiring march. What an exhilarating feeling to look back and see the different groups marching together behind their colourful bannners. O Canada was sung, and a very inspiring runo written by Len Hjorth was read. After the Mass group marched off the field the Mass Gymn was ready to start. Bear with me if I linger a little on this subject so very close to my heart. The performance was all and more than anyone could hope for. The many hours that each centre had diligently put into learning and perfecting the gym paid off in spades. The audience's applause indicated that they were pleased—and I am sure that each member of the group was pleased. Speaking for myself, which I do with a very largish lump in my throat—I can only say thank you to each and every member of the group for your infinite patience and cooperation, and for again reminding me how very fortunate I am personally to know you all.

Following the gymn the afternoon concert got into full swing. The choirs sang beautifully—the orchestras played brilliantly. The audience was obviously well satisfied and pleased with that they saw and heard. The best indication of how well the songs were going were the smiles on the faces of the conductors after each number was over. The singing of the Kantaatti was held over for the evening performance at the High School, which was undoubtedly one of the wisest decisions ever made. Never has it sounded more beautiful and inspiring as it did that night. This is certainly one of the highlights of the Festival, and it was done up proudly. The concert as a whole was of excellent quality. There was a good variety in the numbers, and a truly perfect finale for a perfect Festival.

Before the midnight dance was over, people were already bidding their farewells and heading for home—weary but happy. The Popularity Contest which was held in conjunction with the dance was won by Mrs. Manda Ranta of Vancouver. This proved to be a highly successful venture as ticket sales went up tremendously in the various centres. Congratulations Mrs. Ranta and the people of Vancouver.

* * *

Congratulations also to South Porcupine for winning not only the Karvonen Trophy for the club with the most total points, but also the Karl Lehto Trophy for the most points in the Under 21 class, the Henry Alikoski Trophy for the 4 x 100 Relay, the Ladies 4 x 100 Relay F.C.A.S.F. Trophy as well as the Arne Ritari Trophy for the Swedish Relay. A tremendous job Viesti team—congratulations. Congratulations also to Eero Takala for walking off with the David Saine Trophy for the best athlete and to Roy Paananen for winning the Parkko—Ranta Trophy for the best time in the 100 m. Both of these boys are from Yritys. Last but certainly not least, a very hearty congratulations to the youngsters of Jehu for winning the Penttinen Trophy for the 4 x 60 Relay—nice work. Before close, we must thank Charlie Pajala and Lauri Mikkola for their work on the microphone all weekend.

Yes another Juhla is behind us, and one we can all be proud to have been a part of. Now it's time to start thinking and planning for next year's Festival in Sudbury. See you then, — Elsie J.

TILATKAA VAPAUS!

MUISTOJEN KUKKIA
edesmenneen ystävämme
HANNA KOSKEN
MUISTOLLE

Tili ja Vic. Hänninen
Hanna ja Matti Poutanen
Ida ja Atu Koivula
Alma ja Lauri Karjalainen
Maija ja Valpas Hänninen
Bertha ja Kaarlo Toikka
Ida Tuokko
John Salminen
Ani ja Vilho Vihuri
Helmi Titterson

LONG LAKE, R. R. 2
SUDBURY ONTARIO

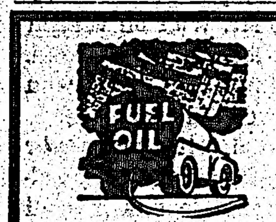

POLTTOÖLJYÄ
Voitte ostaa lämmitysöljynne vähittäismaksuilla. Automaattinen öljypalvelumme takaa että öljysäiliössänne on aina öljyä.
NYT VAPAA POLTTIMOIDEN HUOLTO
Lämmityslaitteiden edustajat ja ylöspanijat
DAVEY FUELS SUDBURY LIMITED
Puhelin 675-5647
54 ELM ST. W. SUDBURY

JENSEN'S BUILDING CENTRE
1716 Regent St. S. — Puhelin 674-2722 — Sudbury
★ RAKENTAJAIN RAUTATARPEITA
★ PILKINGTON IKKUNALASIA
★ KYANIZE LAATUMAALIA
TEEMME RAKENNUKSIEN UUDISTUKSIA JA KORJAUKSIA — KUSTANNUSARVIOT VAPAASTI

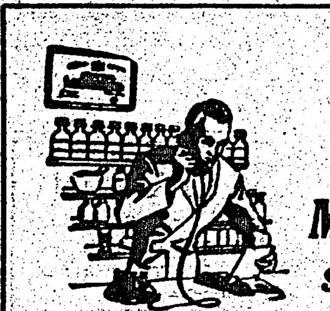

SUOMALAINEN APTEEKKI
Meillä on aina varastossa seuraavia rohdoslääkkeitä

Anistipat ...... 65c, 1.25 & 2.25
Astma-pullolääke .. 2.00 & 3.00
Astmapillerit 50-2.98
Diana-tipat 2.50
Ekseema salvaa, uutta, lapsille ja aikuisille 1 uns. 1.75, 2 uns. 3.00
Ekseema-salva 1 uns. 1.00
2 uns. 1.75
Eurooppalaiset kuumelasit .. 1.49
Flu- ja kylmyyden kapsellit 1.75
Hoffman-tipat .. 60c, 1.15 & 2.25
Hermolääke .... 1.50 & 2.75
Hotapulveria .. 12-1.25 — 24-2.25
Hilsetystauti (Psoriasis) voidetta...... 8 uns. pullo. 5.50
Harmaasalva .... .75
Jodisalva 1 uns. 75c, 2 uns. 1.25
Jotkaalisuola 2 uns. 1.00
4 uns. 1.75
Kihomatolääke lapsille ja aikuisille 1.75
Kihomatolääke uusi yhden satsin .... pullo 3.75
Kolikkitipat .... 65c, 1.25 & 2.25
Kamferttisprii .. 60c, 1.15 & 2.25
Karin erikoisformulan vatsalääke kaasulle ja suolille 16 uns. 2.50
Kalkkimaitopillerit 100-90c 200-1.75
Kalkkimaitopulverit .. ½ p. 1.35
1 pauna 2.50
Korvavahan puhdistustipat 2.00
Lapamatokapsellit 3.75
Lasten kuumelääke 2.60
Lyijyvesi 75c
Mikstuura .... 65c, 1.25 & 2.25
Munuais- ja selkäkipulääke, pullo .... 1.50 & 2.50
Mentholi- ja kamferttisalva 59c

Munuais- ja virtsarakkokatarrilääke, pullo ...... 1.50 & 2.50
Munuaispillerit, parhaat .. 1.49
Mustajuuri, 1 pauna 2.25
4711 Tosca yö- ja päivä-kasvokerma 1.35
Pantavene "Peppi" kapsellit miehille 2.75
"Pure" Silvikrin hiusvoide 5.00
Päänsärkypulveria (suomalainen resepti) .... tus. 90c—2 tus. 1.65
Peräpukamasalva 1.50
Parhaita peräpukamapuikkoja, laat. 1.75
Riikabalsami ...... 1.00 & 2.00
Reumatismi- ja hermokipu- ja särkykapselit . 30-2.00, 60-3.50
Reumatismilääke p. 2.00 & 3.00
Reumatismilinimentti 75c & 1.25
Rautaviini 1.25
Ruokahalulääke .... 1.00 & 1.50
Rauta- ja maksakapselit 50-2.49
Sydänvahvistustipat 75c & 1.50
Syyhysalva, 1 uns. 75c, 2 uns. 1.25
Sinkkisalva .... 50c & 1.00
Salisylaatipulverit 8 uns. .. 1.25
1 p. 2.00
Suolahappokapselit 50-1.50 100-2.50
Uusia tupakanpolton ehkäisypillereitä. — Pak. 1.50
Valkosipuli- (Garlic) pillerit 50 — 1.75; 100 — 3.00
Vatsapulverit .... 90c & 1.89
Vatsalääke ruoansulatushäiriöille, pullo .... 1.50 & 2.00
Verenpuhdistuslääke 8 uns. . 1.50
Varmuusesineitä, tus. .... 1.80, 3 tus. 4.80. Paremmat tus. 3.75

POSTITILAUKSET TÄYTETÄÄN HUOLELLA JA NOPEASTI
Postimaksut: 1 pauna 23c, 3 p. 39c, 5 p. 55c ynnä 3% Ont. myyntivero Ont. tilauksista

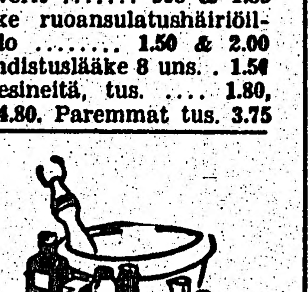

Kari Pharmacy
PUHELIN 675-6572
187 Kathleen St. W. Sudbury

SÄÄSTÄKÄÄ RAHAA ostamalla
"HOMEOWNERS" monipuolinen kotivakuutus
Lähempiä tietoja antaa mr Ritari — Puh. 675-5683
RITARI AGENCIES LTD.
VAKUUTUS- ja MATKAILUTOIMISTO
7 Cedar St. Sudbury Puh. 675-5683

SUDBURY BUSINESS COLLEGE
ALOITTAA 35. VUOTENSA
uudella syyslukukaudellaan
alkaen syyskuun 8
OPPIAINEET OVAT:
Kirjanpito, konekirjoitus, pikakirjoitus, liikekirjeiden kirjoitus, asiakirjain luettelointi, pikalaskento, kirjoitustaito, konttoritoimen harjoitus, liikelaki, tavaus ja liikealan koneiden käyttö.
PYYTÄKÄÄ VIIMELUKUKAUDEN OPPILAIDEN TYÖASETUSLISTAA
REKISTERÖINTI:
klo 10.00 ap. -- 4.00 ip.
SUDBURY BUSINESS COLLEGE
165 MINTO STREET
Puh. konttoriin 673-8213
Puh. kotiin 673-1603
M. S. BRISCOE, PÄÄOPETTAJA

KAIKKI KOULUTARPEET LOPPUUNMYYDÄÄN ⅓ alennuksella
Tulkaa valitsemaan koulutarpeenne, kun saatte ne näin suurella hinnan alennuksella. Ostakaa nyt ja välttäkää koulujen avajaispäivän tungosta!
VAPAUS PUBLISHING CO. LIMITED
100 ELM ST. WEST SUDBURY, ONTARIO

Mike's Sunoco
1329 Regent St. S. Puh. 674-6074
SUNOCO GASOLIINIA ja ÖLJYÄ "A TO Z" RASVOJA
Huolellinen huoltopalvelu

A.K. Electronics
Radio- ja TV-korjausta
Puh. 674-7241, kotiin 673-7414
ANDY KANGURIN henkilökohtainen palvelu
787 Lorne St. S. Sudbury

KESTO-KIHAROIDEN KESKUS
Ensiluokkainen palvelus
Balmoral Kampaamo
SIGRID KETOLA, omistaja
11 Cedar St. - Puh. 673-1590
Rautatien vieressä Sudbury

Täten ilmoitamme kaikille asiakkaillemme, että
VAPAUDEN KIRJAKAUPAN
aukioloajat tästä lähtien ovat seuraavat
Maanantaina, keskiviikkona ja torstaina klo 8 ap. — 5 ip.
Tiistaina ja perjantaina klo 8 ap. — 6 ip.
Lauantaina klo 8.30 ap. — 12 päivällä
Suljettuna maanantaina, syyskuun 7 pnä yleisen juhlapäivän johdosta.
VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.

SYKSY on PARHAIN pihojen kunnostusaika . . .
Ruoho kasvaa hyvin syksyn kosteudessa. Edward Grainesta löydätte kaikkea mitä tarvitsette pihanne kunnostukseen. Mielihyvällä annamme neuvoja pihamaanne kunnostamisen suhteen.

Ensiluokan piharuohon siemeniä
Varastossa toistakymmentä siemenlajia joista mainitsemme tässä suosituimmat:

"EDWARD" piharuohoseos	lb. 97¢
"EDWARD" Turf-ruohoseos	lb. 75¢
"KENTUCKY BLUE" ruoho	lb. 1.00
"MERION BLUE" ruoho	lb. 2.25
"WHITE DUTCH" valkoapila	lb. 1.25

Kaikenlaisia lannoitusaineita

"EVERGEEN" (6-9-6)	40 lbs.	$3.00	80 lbs.	$5.00
"TURF" (10-6-4)	40 lbs.	3.00	80 lbs.	5.00
"GOLDEN VIGORO" (8-12-6)	13 lbs.	2.50	35 lbs.	4.50
LAMPAAN LANTAA (2-1-2)	25 lbs.	2.00	50 lbs.	3.25
UUSILLE PIHOILLE (10-10-10)			50 lbs.	3.00
MAANVILJELYSKALKKIA			80 lb. säkki	1.25

SUOMALAINEN PALVELU
Edward Grain LTD.
YSTÄVÄLLINEN JA AVULIAS PALVELUS

Suosittuja rehuseoksia — Viljaa ja suolaa
Ruohonsiemeniä — Lannoitusaineita
PUHELIN 675-6421
66 ELM ST. WEST SUDBURY